Fotografijos pamokos

Fotografija – tarsi daugialypis pasaulio veidas, atspindintis, kur esame šiandien, kur eisime rytoj. Fotografija juda su laiku, todėl patiria vis naujų iššūkių, yra veikiama besikeičiančių gyvenimo sąlygų ir laikmečio madų.

Anksčiau fotografija dažniausiai būdavo darbas arba pomėgis, bet šiandien ji dažno kasdienybė, išvykų į miestą ar gamtą, pramogų ar net kulinarinių kelionių palydovė. Fotografija mus lydi visur, bet dėl pasiūlos internete persisotinę vaizdais vis rečiau bepatiriame meninio netikėtumo jausmą ar vizualinį pasitenkinimą.

Šiandieninės socialinės sąlygos, susidariusios dėl pasaulinės pandemijos, atskiria mus nuo įvairių pramogų, kelionių, socialinių kontaktų, bet tikrai neturėtų atimti noro fotografuoti ir dokumentuoti mūsų kasdienybės. Dabartinė kasdienybė kitokia, kaip ir mūsų nuotraukos, bet jos tikrai ne prastesnės. Visi žmogiški iššūkiai fotografiją praturtina, suteikia gylio bei prasmės. Nors fotografuoti galime kiekvienas, bet sudominti savo fotografijomis yra menas, prie kurio pamėginsime priartėti nors vienu žingsneliu.

Fotografijos temos suskirstytos į tris lygius.

I – temos, pagal kurias galite fotografuoti neturėdami jokių įgūdžių ar sudėtingos technikos. Jūsų fotoaparatu gali būti telefonas ar paprastas skaitmeninis fotoaparatas.

II – temos, kurioms reikia fotografijos pagrindų, veidrodinio ar sisteminio fotoaparato, pagrindinių nustatymų išmanymo.

III – temos, kurioms reikia veidrodinio, sisteminio arba analoginio fotoaparato, pagrindinių nustatymų išmanymo, kompiuterinių programų, tokių kaip ,,Photoshop“, žinių, bei gilesnio meninio suvokimo.

Temos

I

1. Aukso pjūvio (trečdalių) taisyklė.
2. Centriškoji kompozicija.
3. Simetriškoji kompozicija.
4. Asimetriškoji kompozicija.
5. Frontalioji kompozicija.
6. Kulisinė kompozicija.
7. Fragmentinė kompozicija.
8. Įstrižinė kompozicija.
9. Spiralinė kompozicija.
10. Faktūra ir tekstūra.
11. Ritmas.
12. Rakursas.
13. Geometrija.
14. Vizualinis kontrastas.
15. Baltas baltame.
16. Juodas juodame.
17. Statika ir dinamika.
18. Peizažas.
19. Architektūros fotografija.
20. Portretas.
21. Autoportretas.
22. Knygos viršelis.
23. Mobilioji fotografija.
24. Surastinis natiurmortas.
25. Vienos minutės skulptūra.

II

26. Reportažas.
27. Socialinis kontrastas.
28. Kolekcionavimas.
29. Šviesos studija.
30. Reklaminė fotografija.
31. Maisto fotografija.
32. Makrofotografija.
33. Dviguba ekspozicija.
34. Ilgas išlaikymas.
35. Žurnalo viršelis.
36. Fotografija pagal paveikslą.
37. ,,Film noir“.
38. Siurrealizmas.

III

39. Levitacija.
40. Fotomontažas.
41. Meninė serija socialine tematika.
42. Analoginė fotografija.

1. Aukso pjūvio taisyklė

Viena svarbiausių kompozicijos taisyklių – **aukso pjūvio**, kartais vadinama dieviškąja proporcija. Šis išdėstymas nuo senų laikų laikomas idealiu, harmoningu.

Vizualiai padalyti kadrą pagal aukso pjūvio taisyklę sudėtinga, todėl fotografijoje dažniau naudojamas supaprastintas jos variantas, – **trečdalių taisyklė**. Didžioji dauguma profesionalių nuotraukų yra sukomponuotos remiantis trečdalių taisykle, nes tai pirmoji kompozicijos taisyklė, kurią reikia išmokti ir taikyti fotografijoje.

Trečdalių taisyklė – fotografiją padaliname į trečdalius linijomis vertikaliai ir horizontaliai.

Žiūrovo žvilgsnis krypsta į daiktus, išdėstytus ant linijų ir ypač – jų susikirtimo taškuose. Naudojantis šia kompozicija horizonto linija turėtų atsirasti ant vienos iš linijų, taip nusprendžiant, į kurią dalį norime koncentruoti dėmesį.

Pastebėta, kad vaizdą 2-o taško zonoje žmogus suvokia kaip patį svarbiausią kadre. Šį reiškinį, efektą seniai naudoja reklamų kūrėjai, – toje dalyje talpina reklamuojamą daiktą, firmos logotipą, reklaminį tekstą ir pan.

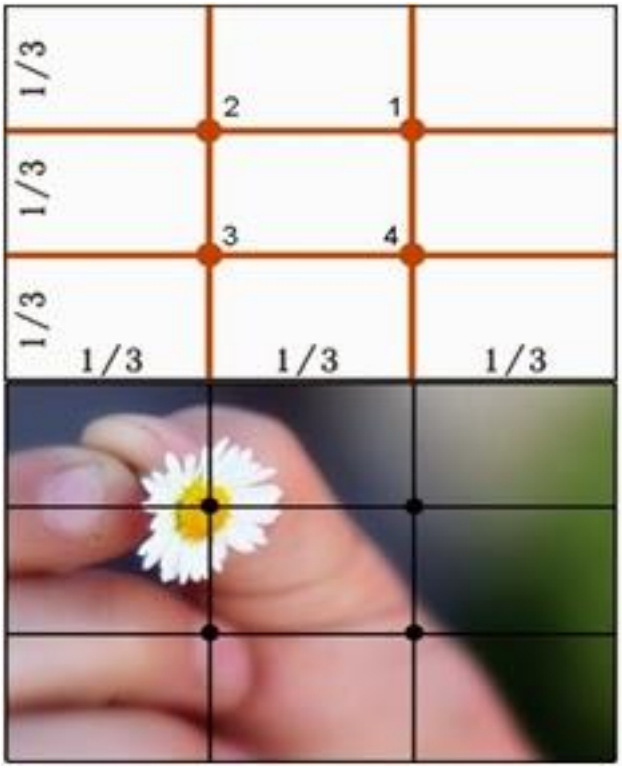

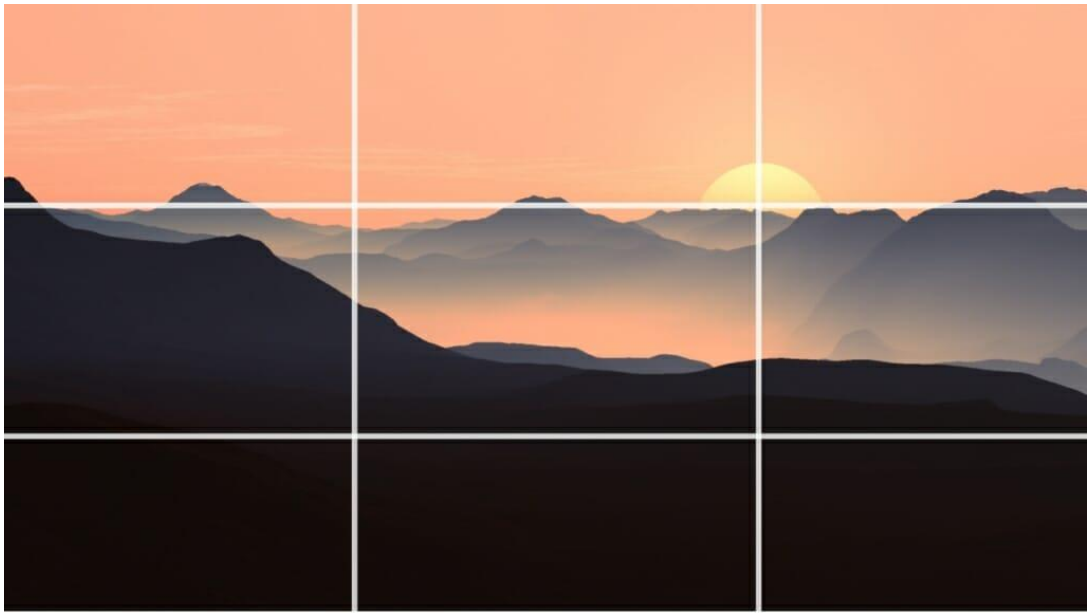

Fotografijos užduotis: nufotografuoti miesto ar gamtos peizažą naudojantis šia kompozicija.

2. Centriškoji kompozicija

Centriškoji kompozicija – tai komponavimo būdas, kai meninio vaizdo elementai išdėstomi akcentuojant centrą. Šiai kompozicijai būdingos geometrinės figūros: apskritimas, kvadratas, ovalas, elipsė, lygiašonis trikampis ir pan.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą centriškosios kompozicijos nuotraukų.

3. Simetriškoji kompozicija

Simetriškoji kompozicija – komponavimo būdas, pagrįstas ašinės simetrijos principu: abipus centrinės ašies dėstomi forma, dydžiu, proporcijomis ir padėtimi analogiški elementai.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą simetriškosios kompozicijos nuotraukų.

4. Asimetriškoji kompozicija

Asimetriškoji kompozicija – komponavimo būdas, kai meninio vaizdo elementai išdėstomi netolygiai centrinės ašies atžvilgiu. Simetriškos kompozicijos priešingybė.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą asimetriškosios kompozicijos nuotraukų.

5. Frontalioji kompozicija

Frontalioji kompozicija – komponavimo būdas, kai meninio vaizdo elementai (žmonių figūros, daiktai) vaizduojami tiesiai iš priekio. Pasižymi simetrija, statika, monumentalumu.

Coats, Puke, Albania, 2012

Fotografijos užduotis: sukurti keletą frontaliosios kompozicijos nuotraukų.

6. Kulisinė kompozicija

Kulisinė kompozicija – komponavimo būdas, kai pirmojo plano objektai (medžiai, figūros, architektūra) grupuojami kadro pakraščiuose, atveriant tolimą vaizdą, paryškinant gilumos iliuziją. Tarsi fotografavimas iš užkulisių, telkiant dėmesį į tolumoje atsiveriantį vaizdą.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą kulisinės kompozicijos nuotraukų.

7. Fragmentinė kompozicija

Fragmentinė kompozicija – komponavimo būdas, grįstas kadravimo principu, laiko ir vietos fiksavimu. Būdingas fragmentiškumas, nukirsti figūrų ir daiktų pavidalai, kuriantys atsitiktinai mesto žvilgsnio įspūdį. Meniniam vaizdui suteikia ekspresijos, dinamikos, autentiškumo.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą fragmentinės kompozicijos nuotraukų.

8. Įstrižinė kompozicija

Įstrižinė kompozicija – komponavimo būdas, kai kūrinio elementai išdėstomi pagal vieną arba kelias, kartais susikertančias, įstrižaines. Gali būti plokštuminė arba erdvinė, paryškinta spalvomis, apšvietimu, šešėliais. Taip sukomponuotas kūrinys pasižymi ekspresyvumu, dramatizmu.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą įstrižinės kompozicijos nuotraukų.

9. Spiralinė kompozicija (Fibonači)

Senovės matematiko vardu pavadinta kompozicija. Ši kompozicija matematiškai gaunama sudėjus skaičių su prieš tai buvusiu skaičiumi.

Pvz.: 0 + 1 = 1;
1 + 1 = 2;
1 + 2 = 3;
2 + 3 = 5 ir t. t.

Tai gamtoje dažnai sutinkama kompozicija. Ją matome kriauklių formoje, besiskleidžiančios žolės, saulėgrąžos žiede.

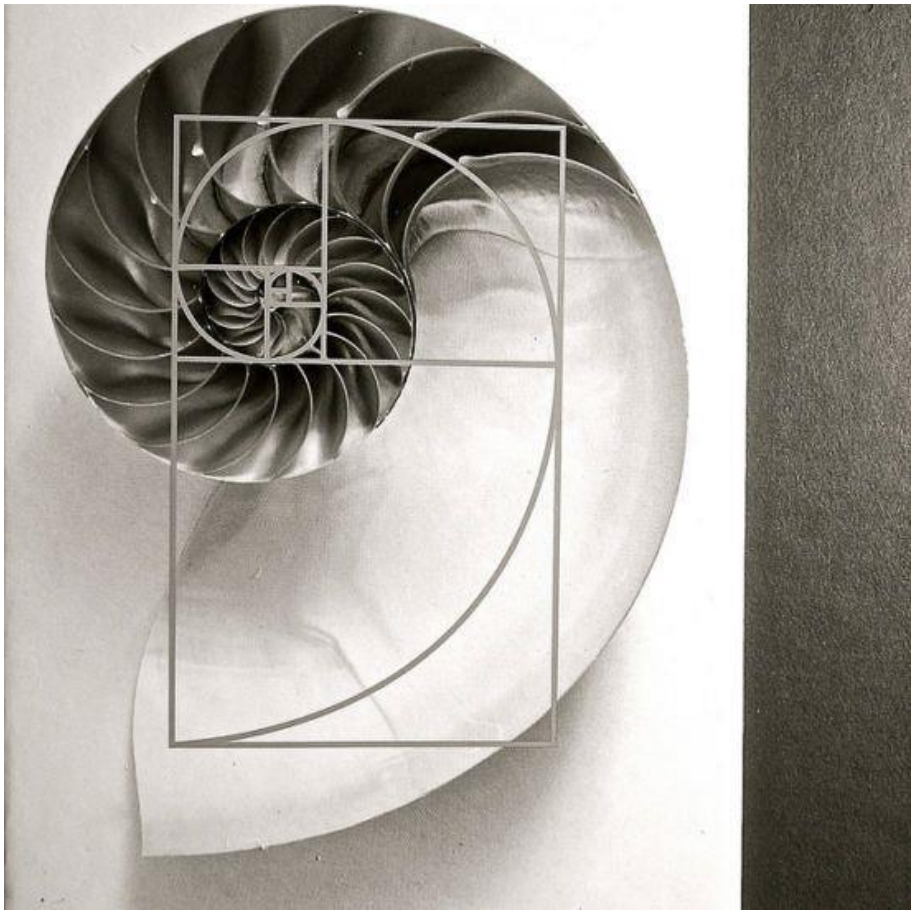

Fotografijos užduotis: sukurti keletą spiralinės kompozicijos nuotraukų.

10. Faktūra ir tekstūra

Faktūra – tai medžiagos ar kito objekto paviršiaus raštas, kurio nelygumus galime apčiuopti rankomis.

Tekstūra – taip pat medžiagos ar objekto paviršiaus raštas, tačiau liesdami jo užčiuopti negalime, šviesa ant tekstūros krinta tolygiai, nesudarydama šešėlių.

Fotografijoje vaizdas iš 3D erdvės suspaudžiamas į 2D vaizdą, todėl faktūra ir tekstūra mažai skiriasi viena nuo kitos. Nuotraukoje negalime užčiuopti paviršiaus, bet galime jį perteikti naudodami šviesą.

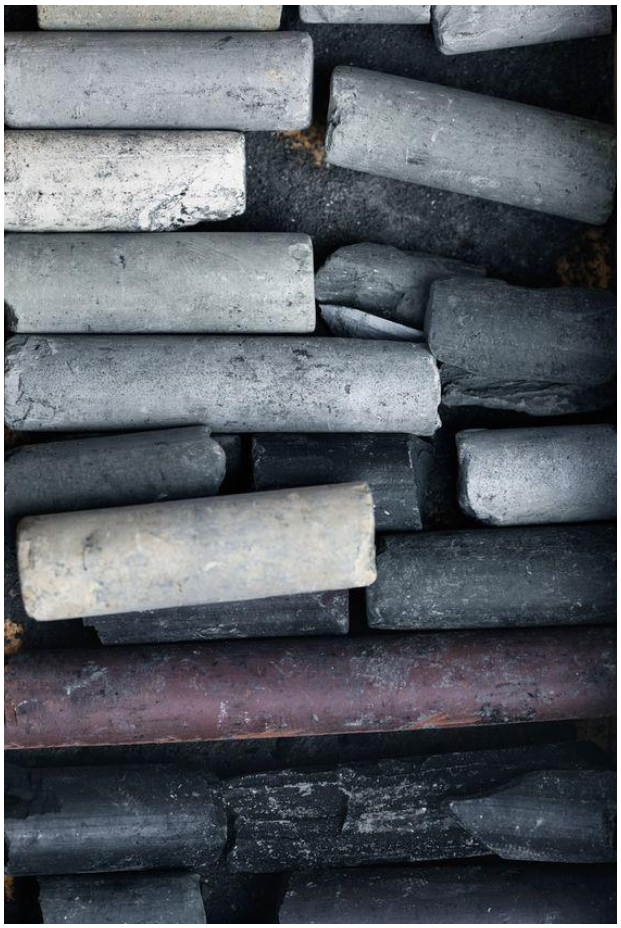

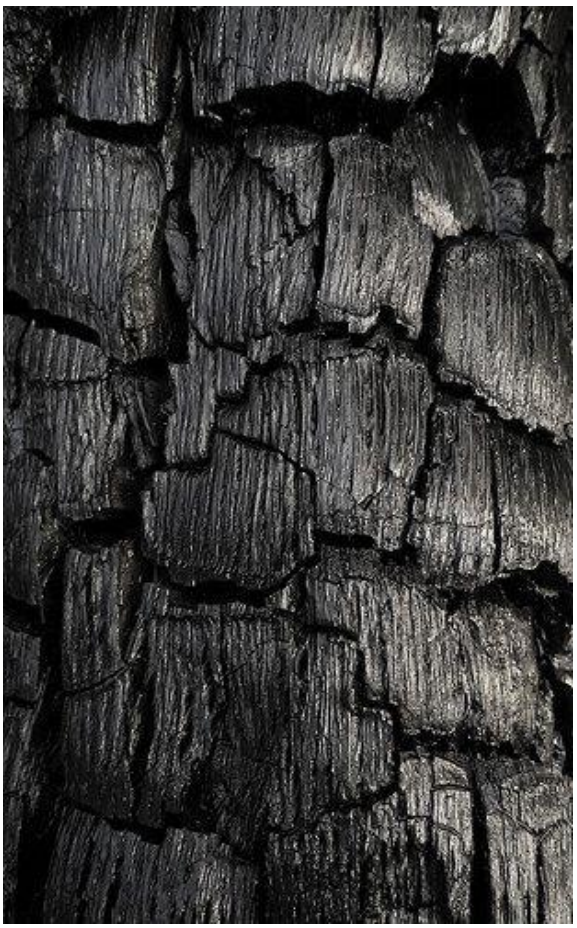

Fotografijos užduotis: sukurti 5–10 faktūros ir tekstūros nuotraukų.

11. Ritmas

Ritmas fotografijoje – taisyklingas panašių daiktų ar elementų pasikartojimas. Ritmą kuria linijos, formos, spalvos, šešėliai ir pan.

Ritmą galima atvaizduoti pasitelkus frontaliąją kompoziciją arba naudoti perspektyvą.

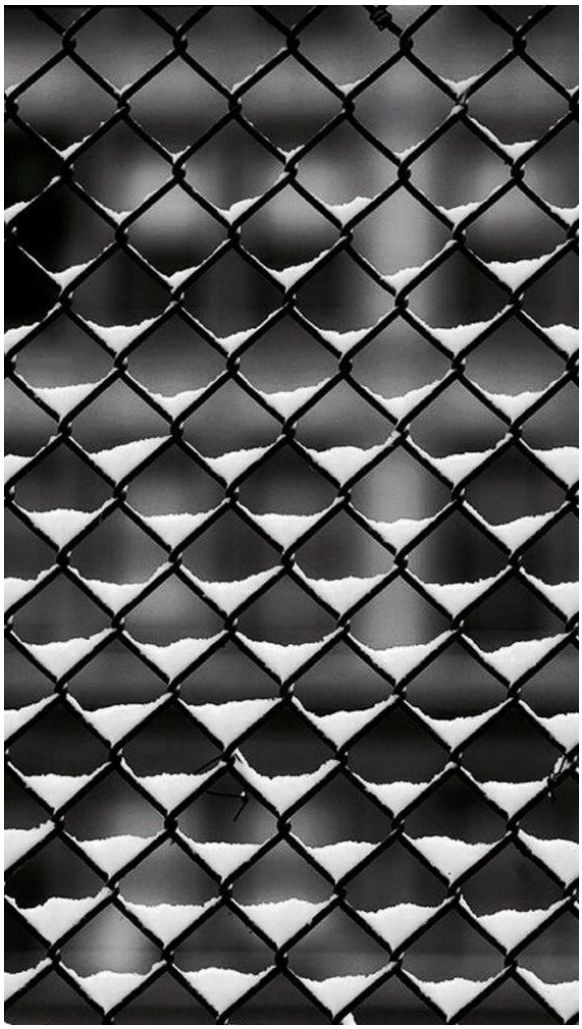

Frontalioji kompozicija.

Ritmas, perteiktas perspektyvoje.

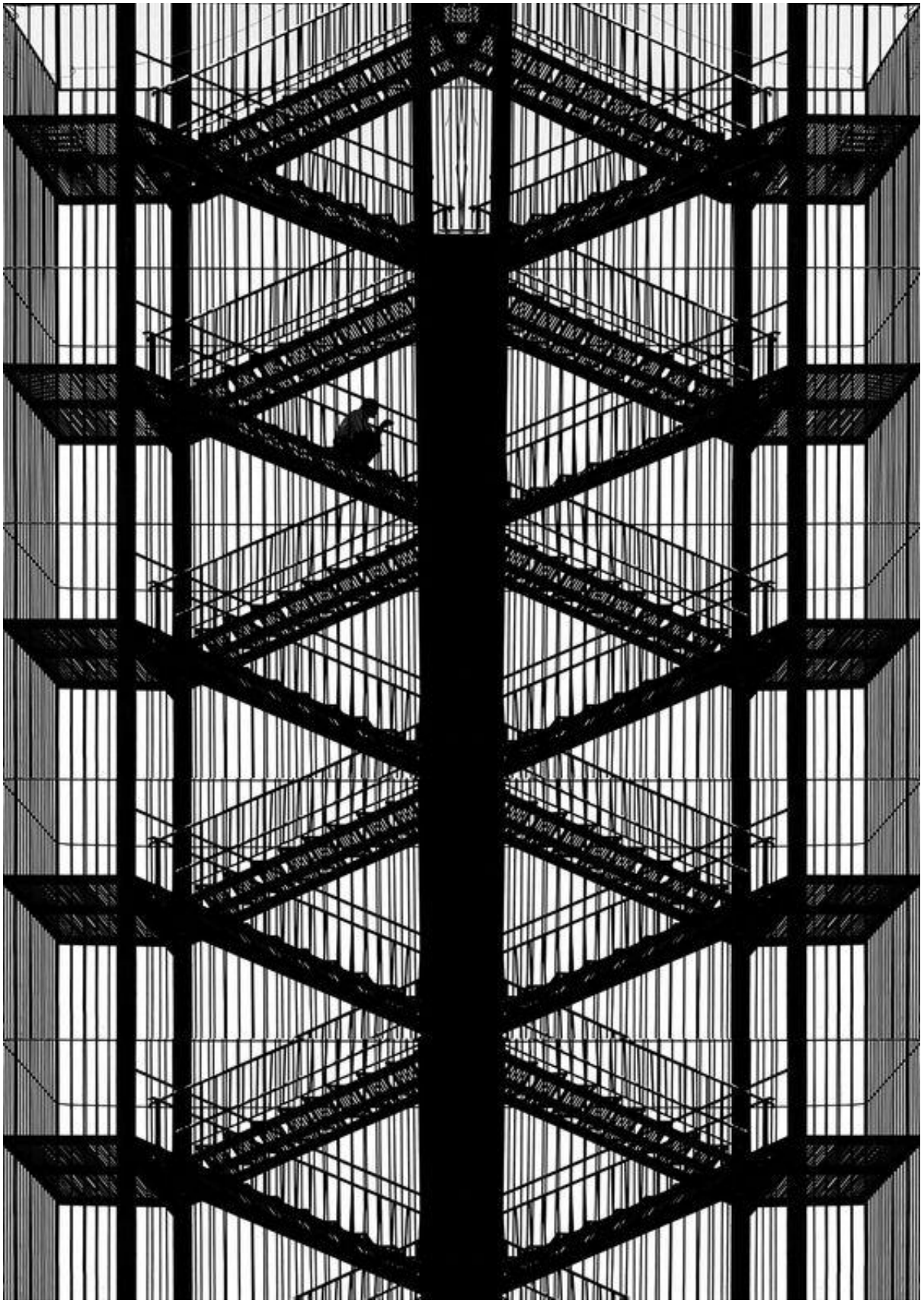

Fotografijos užduotis: fotografuoti ritmą savo aplinkoje.

12. Rakursas

Rakursas – tai daikto vaizdavimo perspektyva neįprastu kampu. Rakursas gali būti **aukštas**, **žemas** arba **netikėtas**.

Aukštas rakursas – kai fotoaparatą verčiame žemyn. Tai nereiškia, kad turime būti labai aukštai, svarbiausia fotoaparato padėtis.

Žemas rakursas – kai fotoaparatą verčiame aukštyn, sukurdami stiprią vertikalių objektų perspektyvą.

Netikėtas rakursas – kai fotografuojami objektai, esantys perspektyvoje, sukuria vienos plokštumos įspūdį.

Norint sukurti tokią nuotrauką labai svarbu naudoti uždarą diafragmą (F8 ir <), tokiu būdu pirmas ir antras planai išlieka ryškūs.

Aukštas rakursas.

Žemas rakursas.

Netikėtas rakursas.

Užduotis: trys nuotraukos – trys rakursai: iš apačios, iš viršaus ir netikėtas rakursas.

13. Geometrija

Geometrines formas galime pastebėti visur – architektūroje, interjere, net ir gamtoje. Geometrijos fotografavimo tikslas – ne tik užfiksuoti geometrines formas, bet ir pasitelkiant vieną esminių fotografijos kūrėjų priemonę – šviesą, atskleisti netikėtą formų, spalvų grožį.

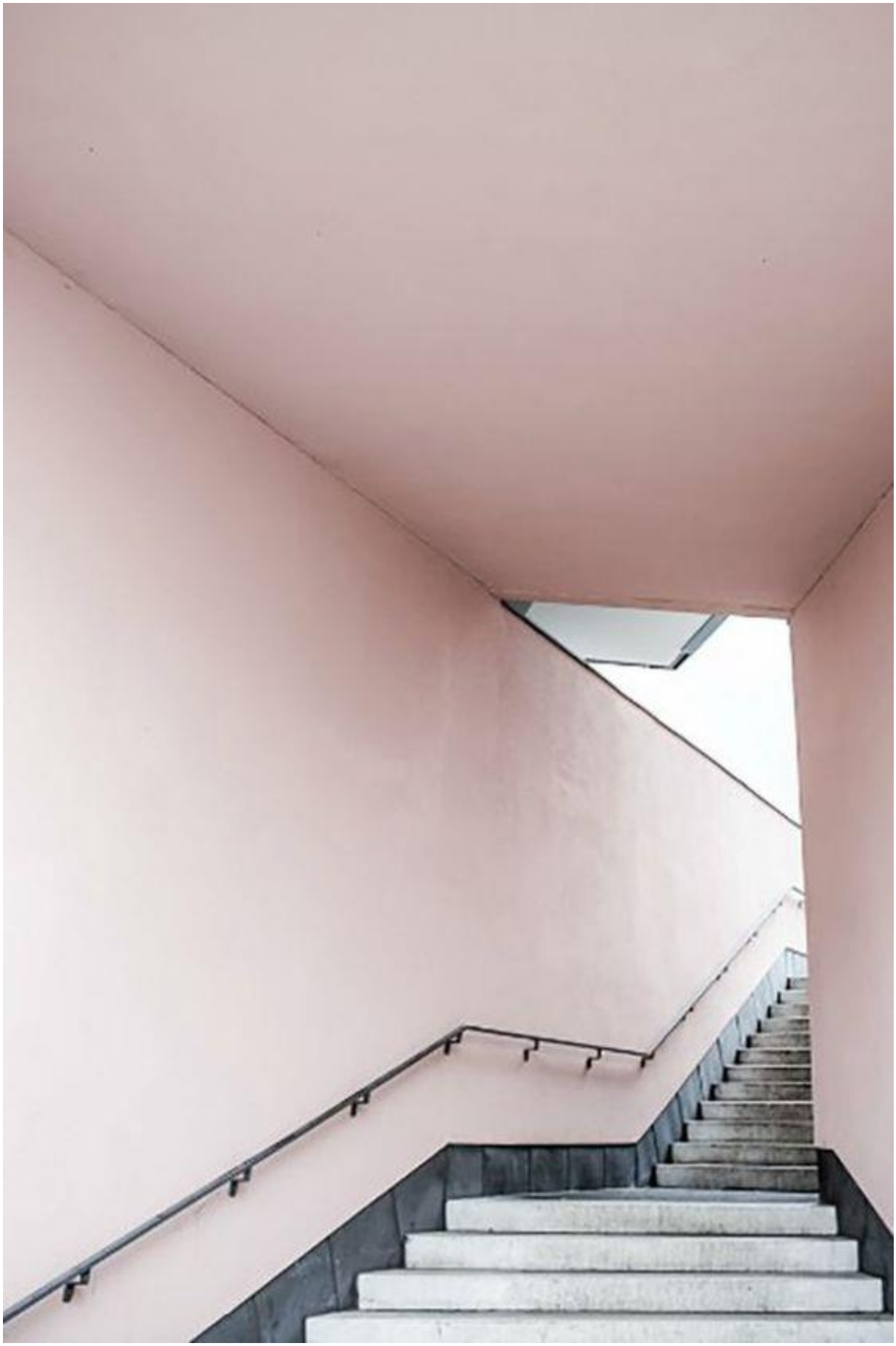

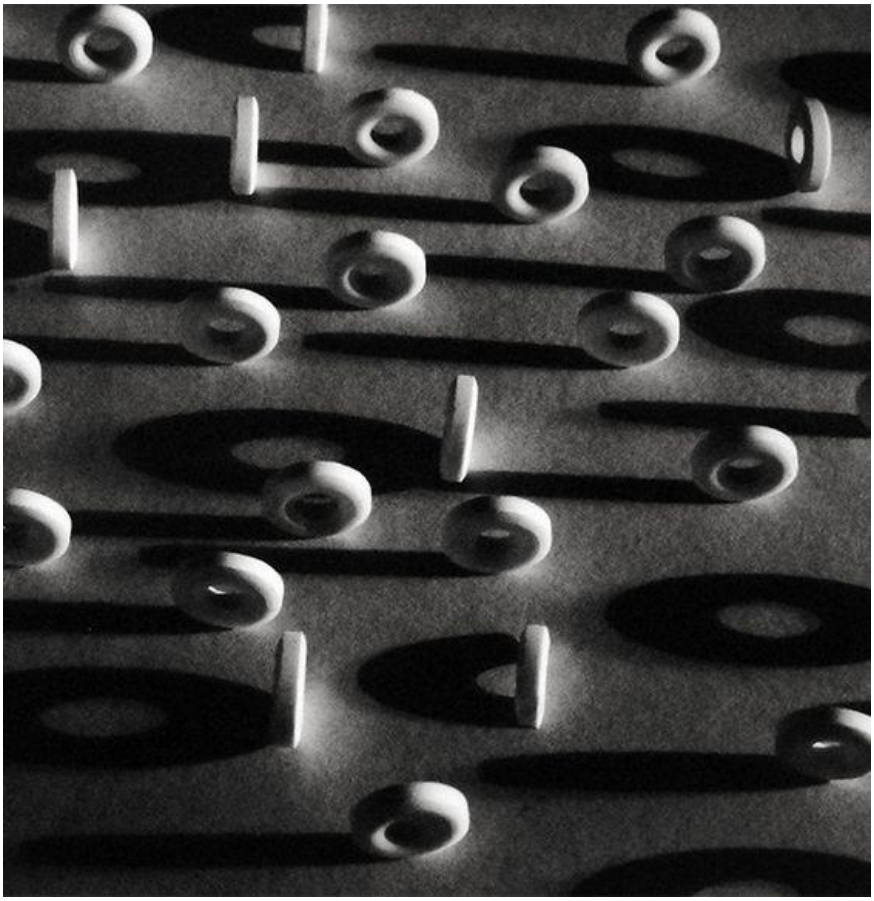

Fotografijos užduotis: stebėdami linijas, spalvas ir šviesą sukurkite keletą geometrijos nuotraukų.

14. Vizualinis kontrastas

Vizualinis kontrastas – tai šviesių ir tamsių, spalvotų ir nespalvotų, skirtingų dydžių arba kontrastingų spalvų sugretinimas vienoje nuotraukoje.

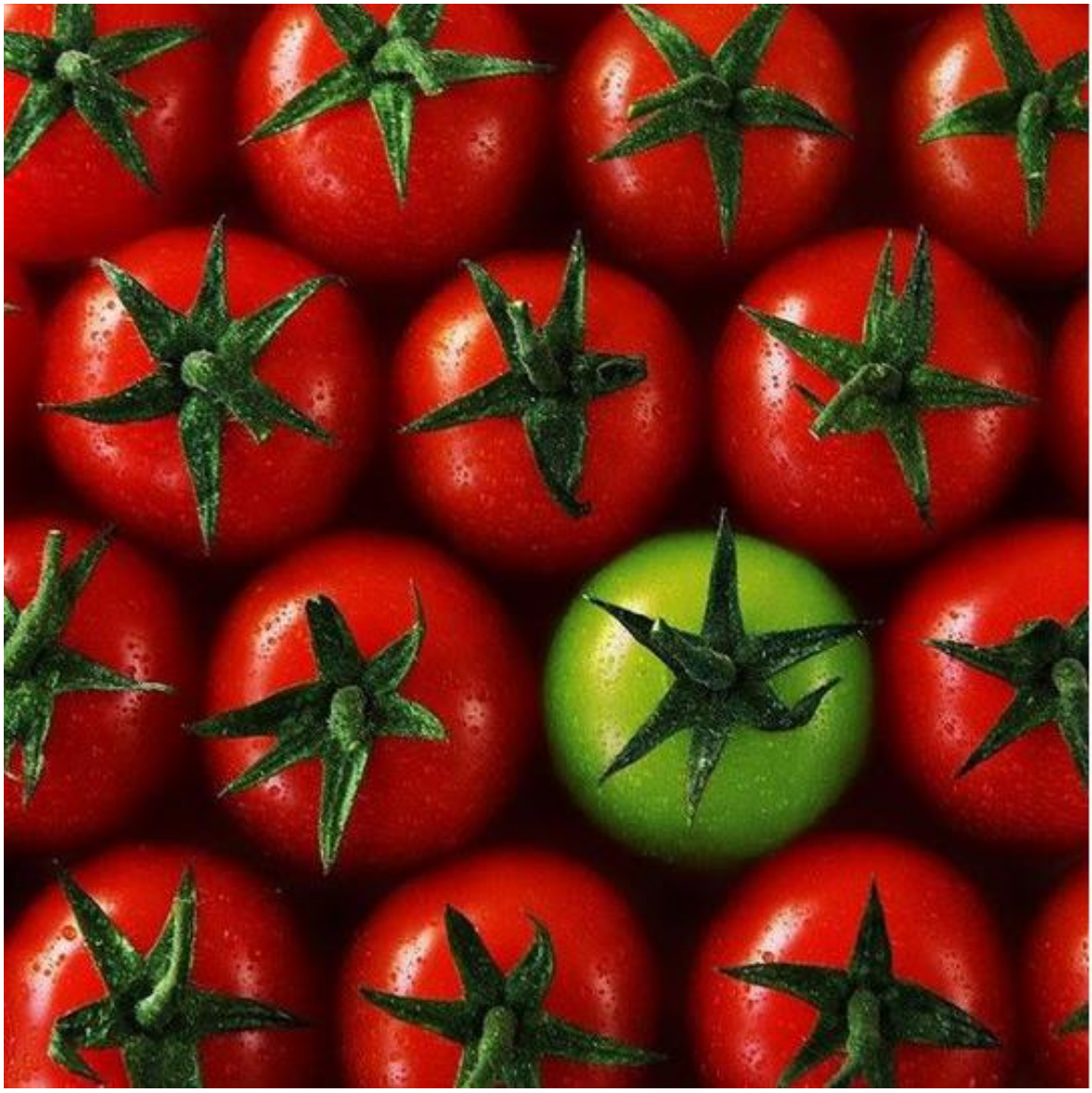

Fotografijos užduotis: sukurti keletą kontrastais paremtų nuotraukų.

15. Baltas baltame

Fotografijoje kontrastas ilgą laiką buvo vienas svarbiausių kompozicijos elementų. Atsiradus minimalizmo estetikai, fotografai pastebėjo, kad vieno tono, spalvos naudojimas kadre vizualiai pakankamas.

Balti objektai, komponuojami baltame fone, iškelia naujų fotografinių iššūkių – kaip nufotografuoti nesuplokštinant nuotraukos. Svarbų vaidmenį vėl atlieka šviesa.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą minimalistinių „baltas baltame“ fotografijų taip, kad objektai kadre nepranyktų, bet išliktų balti.

16. Juodas juodame

Kaip ir baltą baltame, taip ir juodą juodame sudėtinga nufotografuoti neplokščiai. Juoda spalva sugeria šviesą, todėl tai tampa dar sudėtingesniu iššūkiu. Pagelbėti gali skirtingų tekstūrų naudojimas, blizgūs paviršiai ir pan.

Šių nuotraukų kuriama aura mistiška ir paslaptinga, todėl mėgstama reklamos kūrėjų.

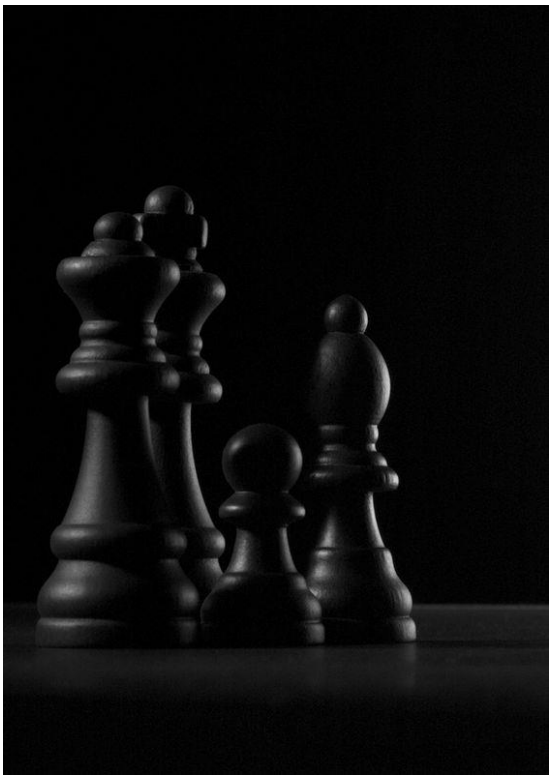

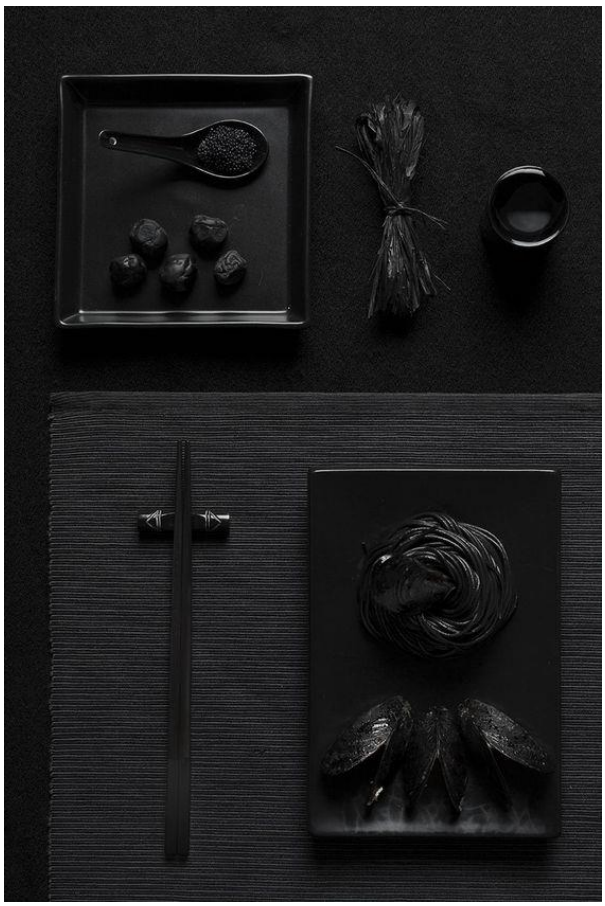

Fotografijos užduotis: sukurti keletą „juodas juodame“ fotografijų taip, kad juodi objektai nepranyktų, bet ir neišbluktų. geriau kabutėse arba šriftu

17. Statika ir dinamika

Statika fotografijoje – tai ramybė, stabilumas, neutralumas, konkretumas, veiksmo nebuvimas.

Dinamika – statikos priešingybė. Tai judesys, pokytis, ekspresija, veiksmas ar eiga. Nuotraukos gali būti margos, ryškios, abstrakčios.

Statika.

Dinamika.

Užduotis: sukurti 5 statiškas, 5 dinamiškas fotografijas ir 2 to paties objekto statišką ir dinamišką variantus.

18. Peizažas

Peizažas fotografijoje – tai natūralus arba žmogaus sukurtas kraštovaizdis, kuriame vaizduojami kalnai, miškai, miestai ar kaimai. Beveik visada peizaže vaizduojama žemė ar vanduo ir dangus. Didelės įtakos peizažo kompozicijai neretai turi oro sąlygos. Peizažas dažnai būna figūrinių kompozicijų fonas.

PARK

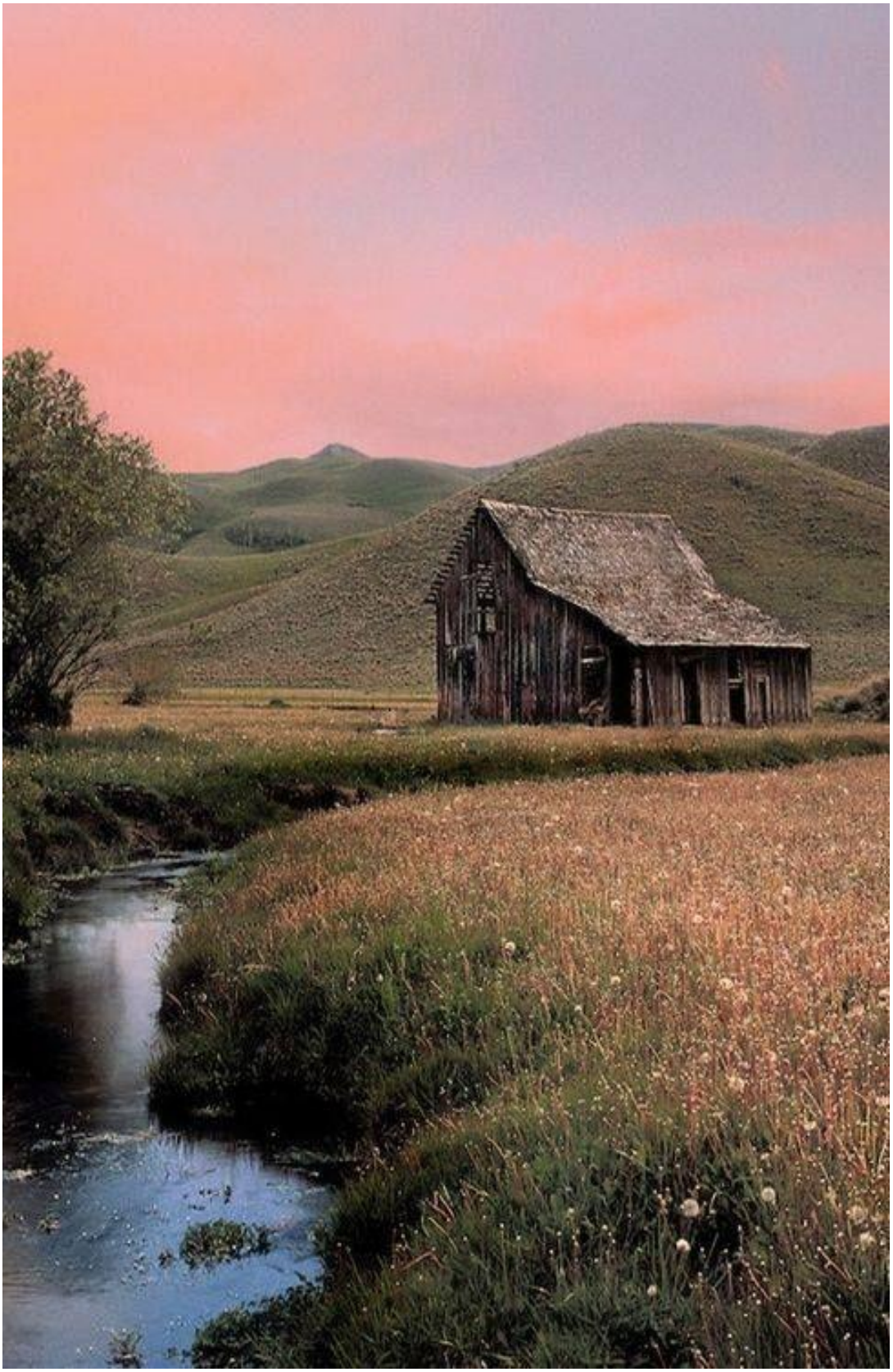

Fotografijos užduotis: nufotografuoti keletą peizažų savo aplinkoje.

19. Architektūros fotografija

Architektūros fotografijoje svarbiausia pabrėžti pastato konstrukciją, atkreipti dėmesį į raštus, linijas ar kitas architektūrines detales. Fotografo akis gali matyti ne tik visumą, bet ir pastato dalis, kurios sukuria įtaigiausią vaizdą.

Norint tinkamai nufotografuoti pastatą, labai svarbu atkreipti dėmesį į šviesą. Kokia kryptimi šviečia saulė, ar reikalingas sklaidytas apniukusios dienos, o gal naktinis gatvių apšvietimas.

Taip pat, norint sukurti nenuobodžią nuotrauką, svarbus rakursas. Pasirinkus netradicinį rakursą galima kitaip atskleisti pastatą ar kelių pastatų visumą.

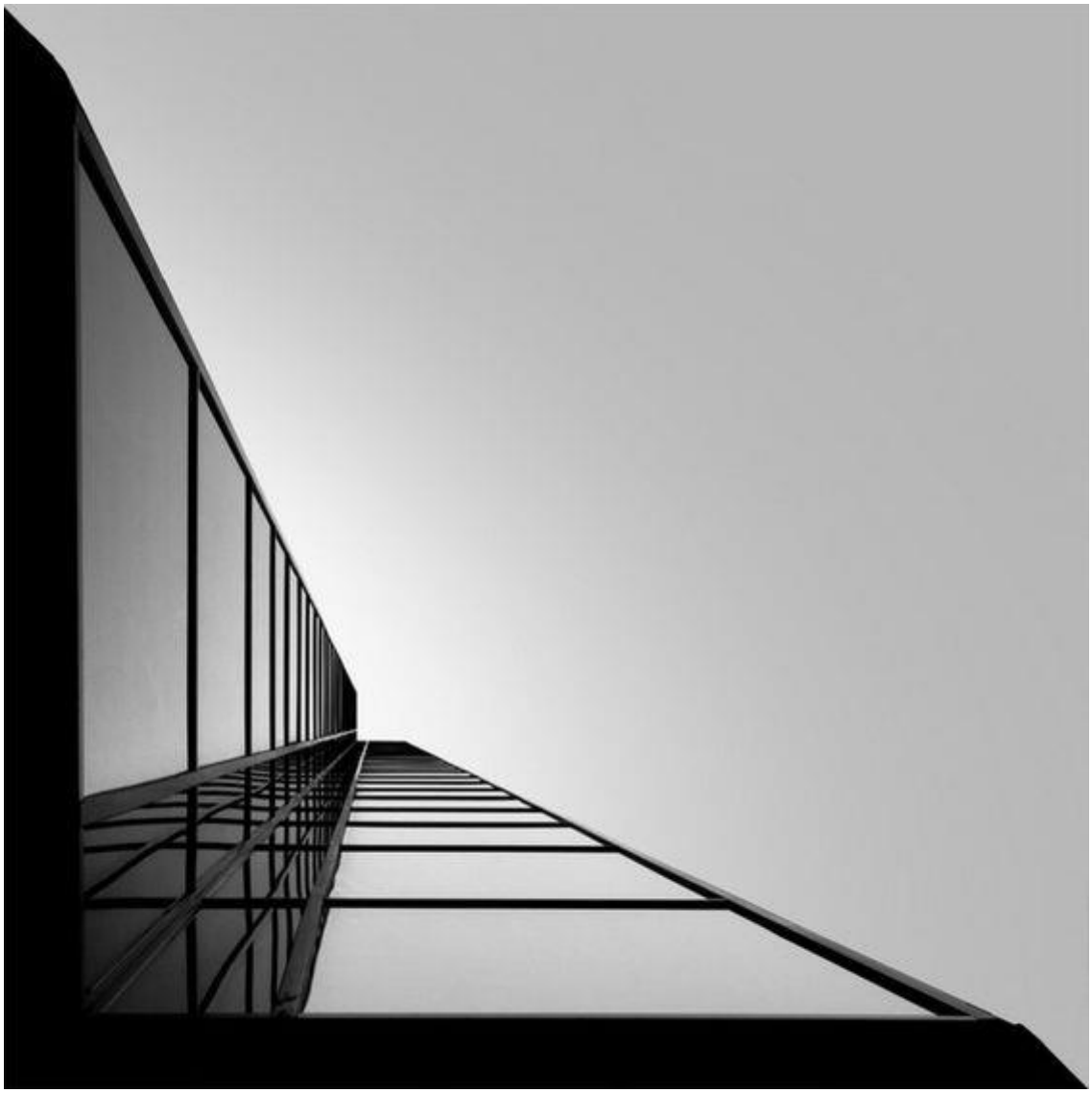

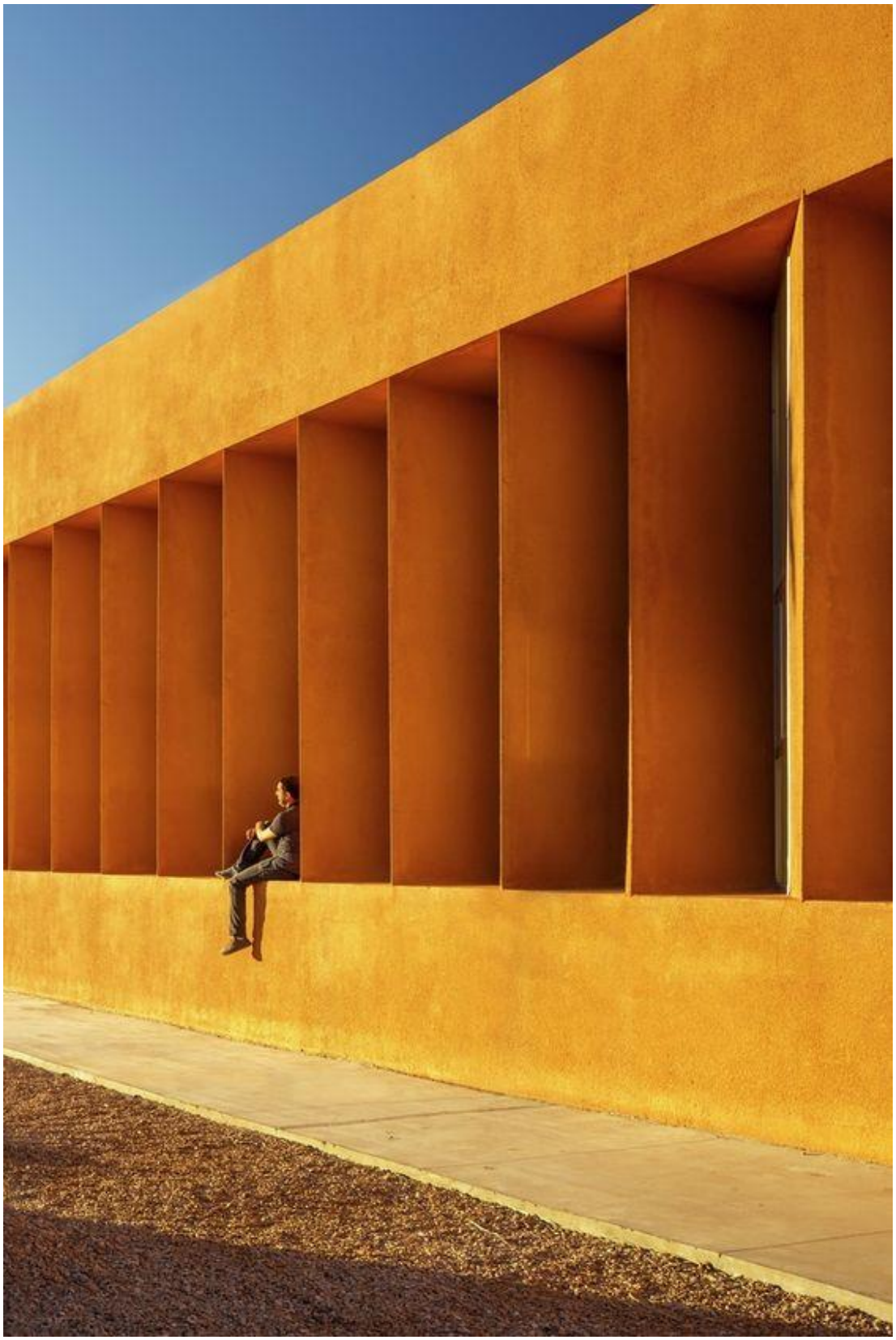

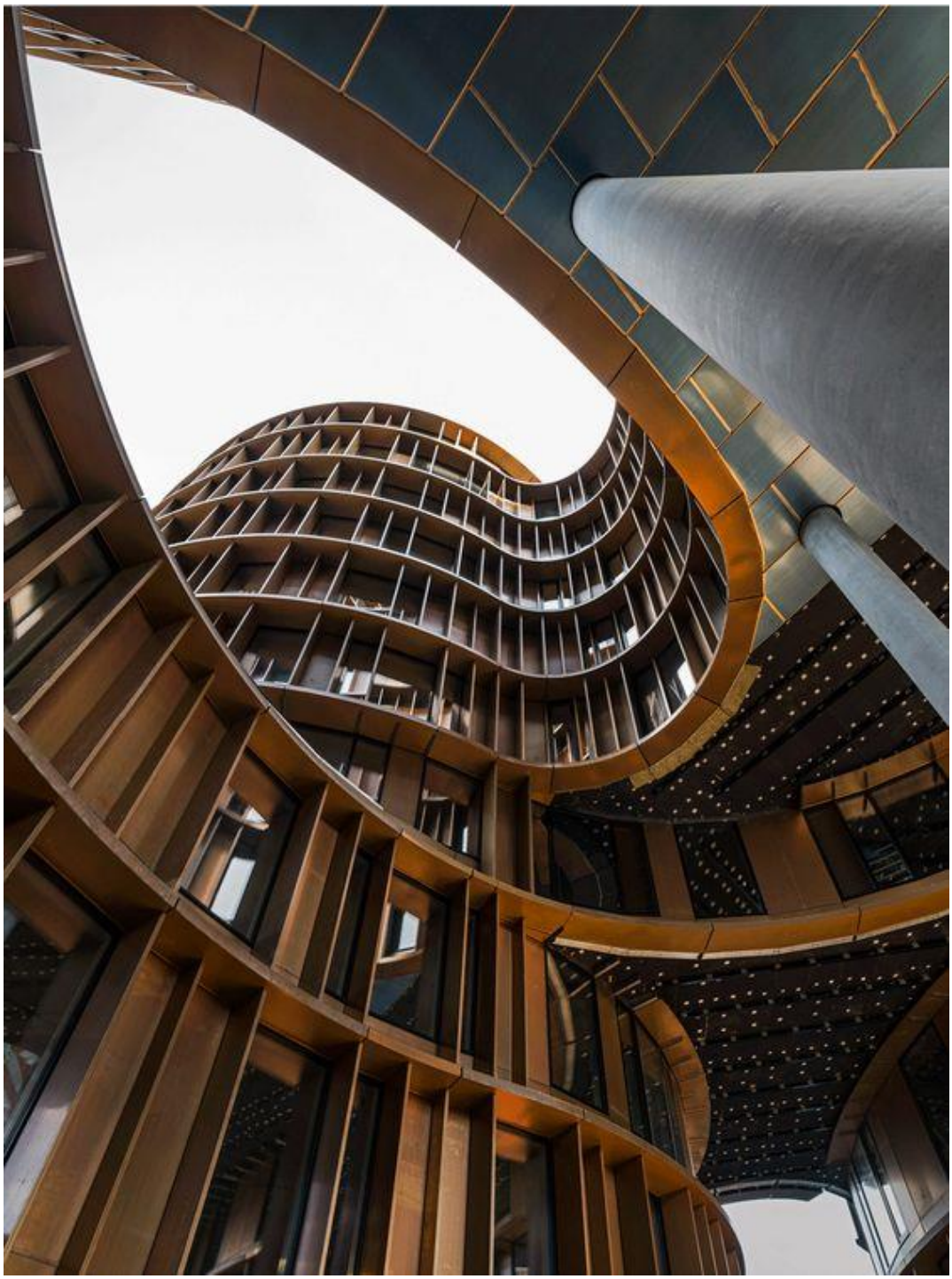

Fotografijos užduotis: sukurti keletą architektūros nuotraukų.

Papildoma užduotis: nufotografuoti pastatą, kuris, jūsų manymu, po 50 ar 100 metų galėtų būti reikšmingas. Nykstantis paveldas, o gal nauji, prastos konstrukcijos pastatai...

20. Portretas

Portretinė fotografija – tai neišsemiama tema, apie kurią galima kalbėti labai daug. Yra daugybė būdų fotografuoti žmogų. Mes galime suorganizuoti fotosesiją gamtoje, o galbūt diena iš dienos stebėti vieną žmogų namų aplinkoje ir fiksuoti jo kasdienybę, emocijas ar net pokyčius. Tiek vienu, tiek kitu būdu galime gauti nuostabių kadrų, kurie liks kaip puikus atsiminimas.

Puikus būdas suteikti portretui gylio – kulisinė kompozicija.

Portretui praturtinti galime naudoti įvairią augmeniją.

Платье, VALENTINO.

Į portretą galime įkomponuoti įvairius audinius ir medžiagas.

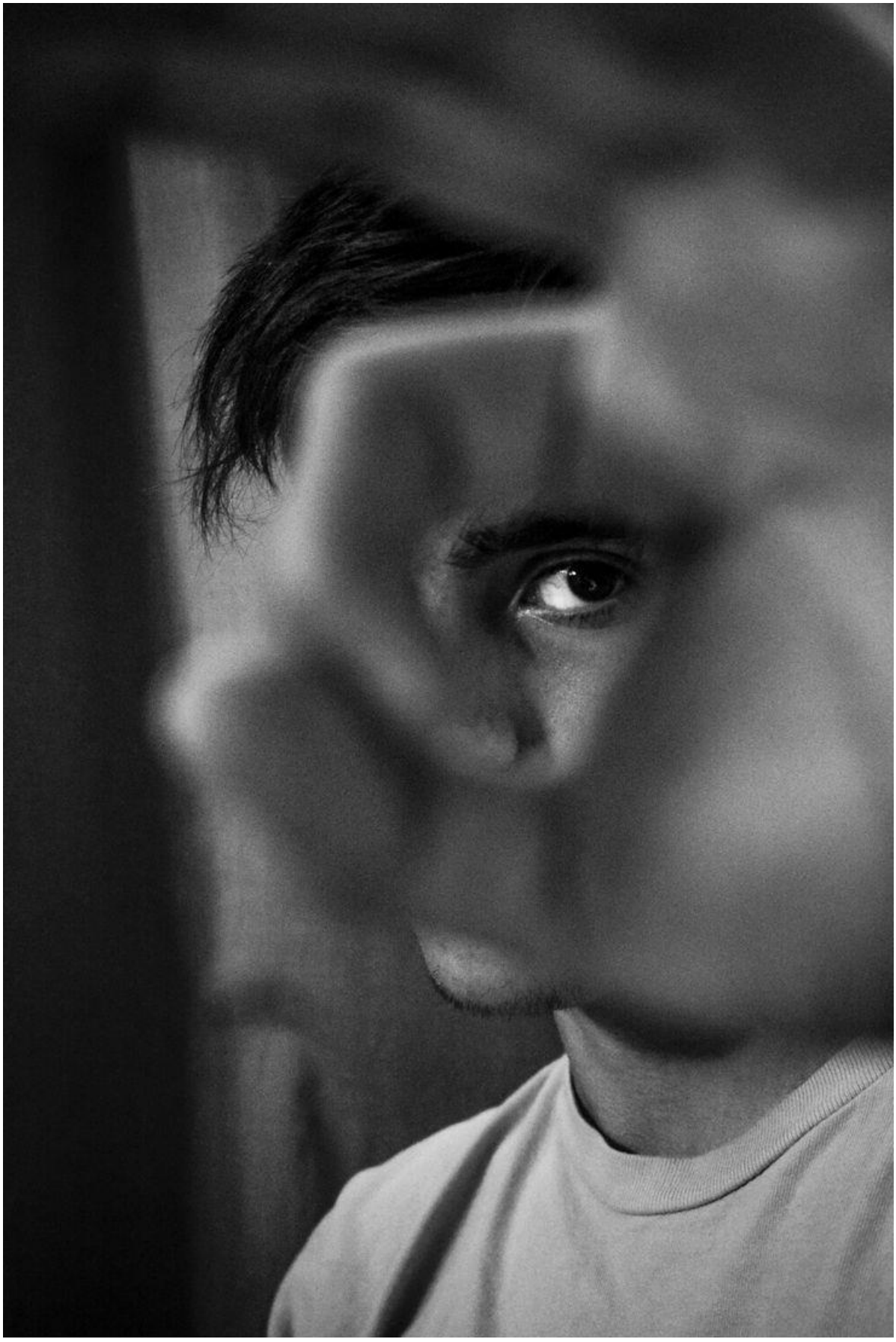

Galime naudoti rankas.

Portretinei fotografijai suteiksite daugiau kūrybiškumo naudodami stiklą ar veidrodžius.

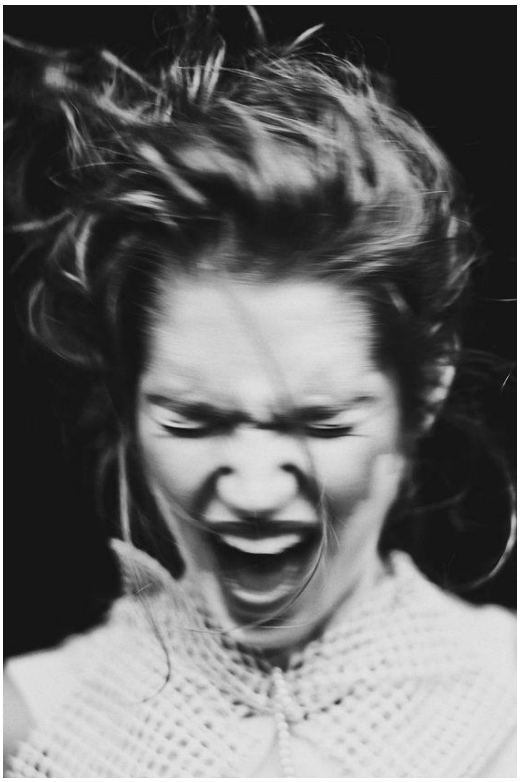

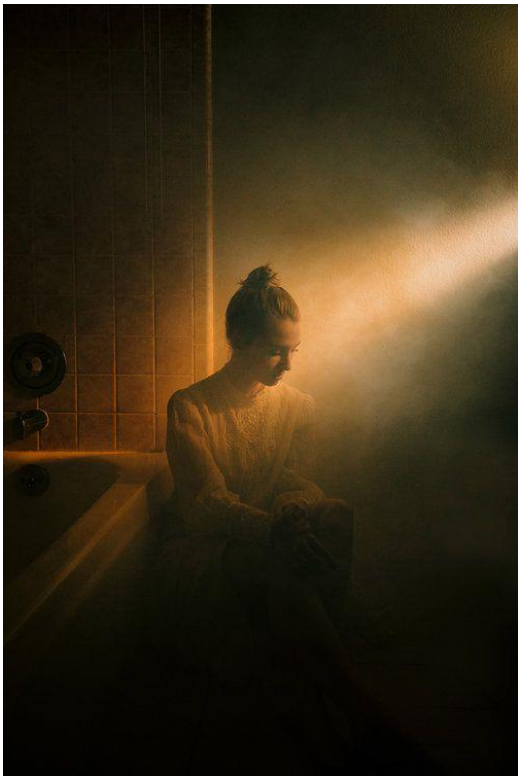

Fotografuodami žmogaus kasdienybę stebėkime jo emocijas, nuotaiką: kaip krinta šviesa ant veido ar rankų, kaip žmogus jaučiasi išgirdęs naujieną ir pan.

Fotografijos užduotis: sukurti nuotraukų seriją apie vieną žmogų. Tai gali būti jo diena, savaitė, o gal net metai.

21. Autoportretas

Autoportretas – tai savęs atvaizdavimas (nuotrauka).

Autoportretas turėtų atspindėti jūsų charakterį, emocijas, vidinį pasaulį ar pomėgius.

Menininko autoportretas neprivalo atvaizduoti viso veido. Tai gali būti ir objektai, rankos, plaukai ar pan.

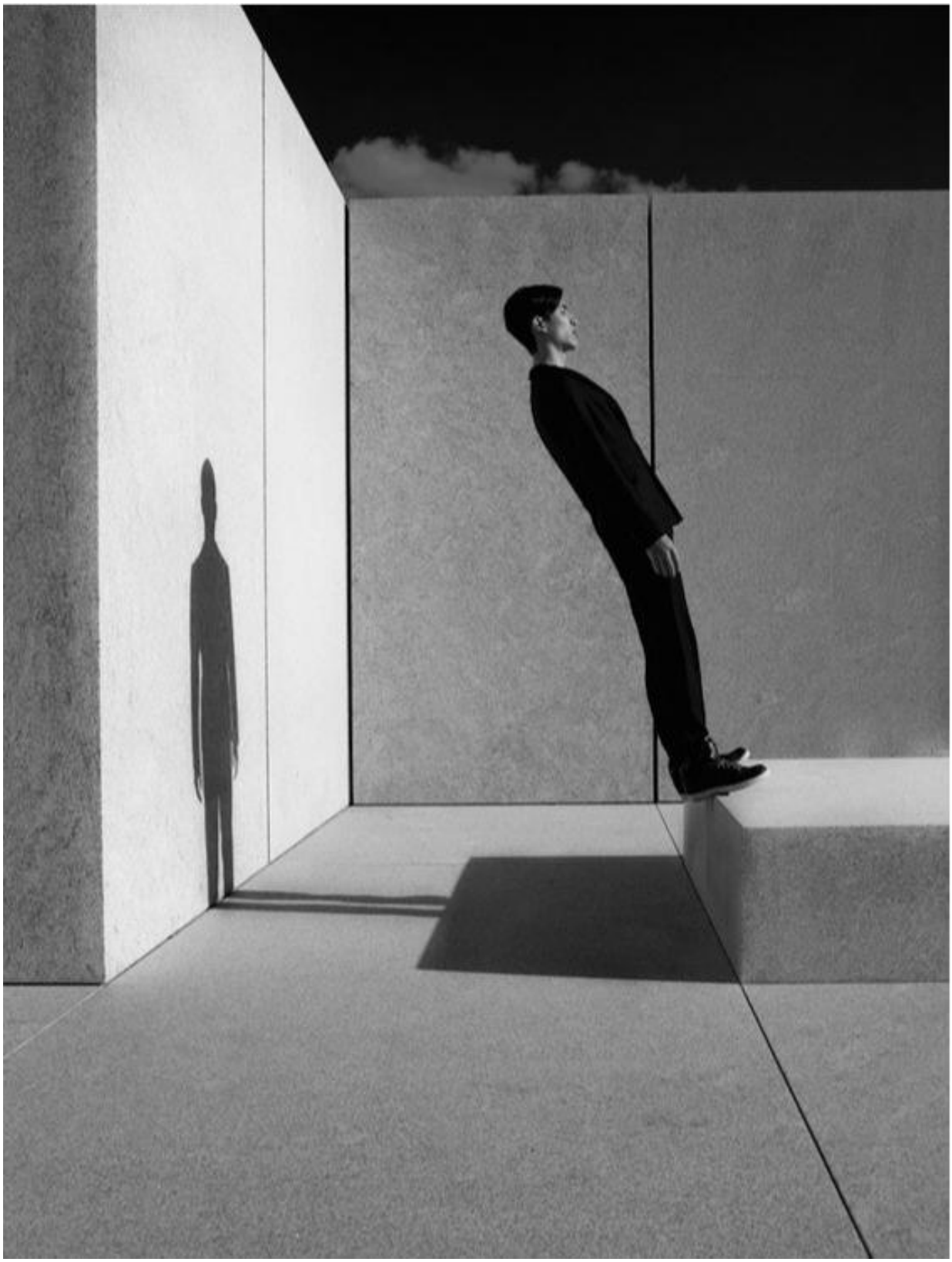

Kuriant autoportretą reiktų pagalvoti, kokia stilistika jus labiausiai atitinka: minimalizmas, realizmas, magiškasis realizmas, ekspresionizmas, abstrakcija ir pan.

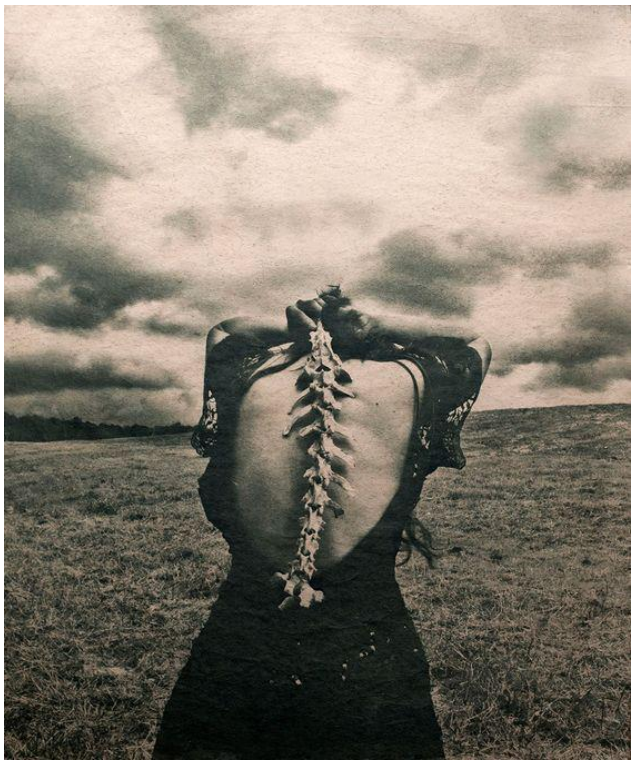

Autoportretą galima kurti įvairiomis technikomis: koliažo, manipuliacijų, kadravimo ar papildomai prijungiant tapybą, grafiką ir pan.

Fotografijos užduotis: gerai apgalvotas autoportretas.

22. Knygos viršelis

Daugelį šiuolaikinių knygų puošia fotografijos. Knygos viršelis – smagus būdas panaudoti fotografiją, nes tai užduotis, kurią reikia apgalvoti.

Tiesmuka fotografija, iliustruojanti pavadinimą ar pagrindinę mintį, čia netiks. Knygos viršeliai dažnai pasižymi paslėpta prasme ar simboliu, kuris atsikartoja knygoje.

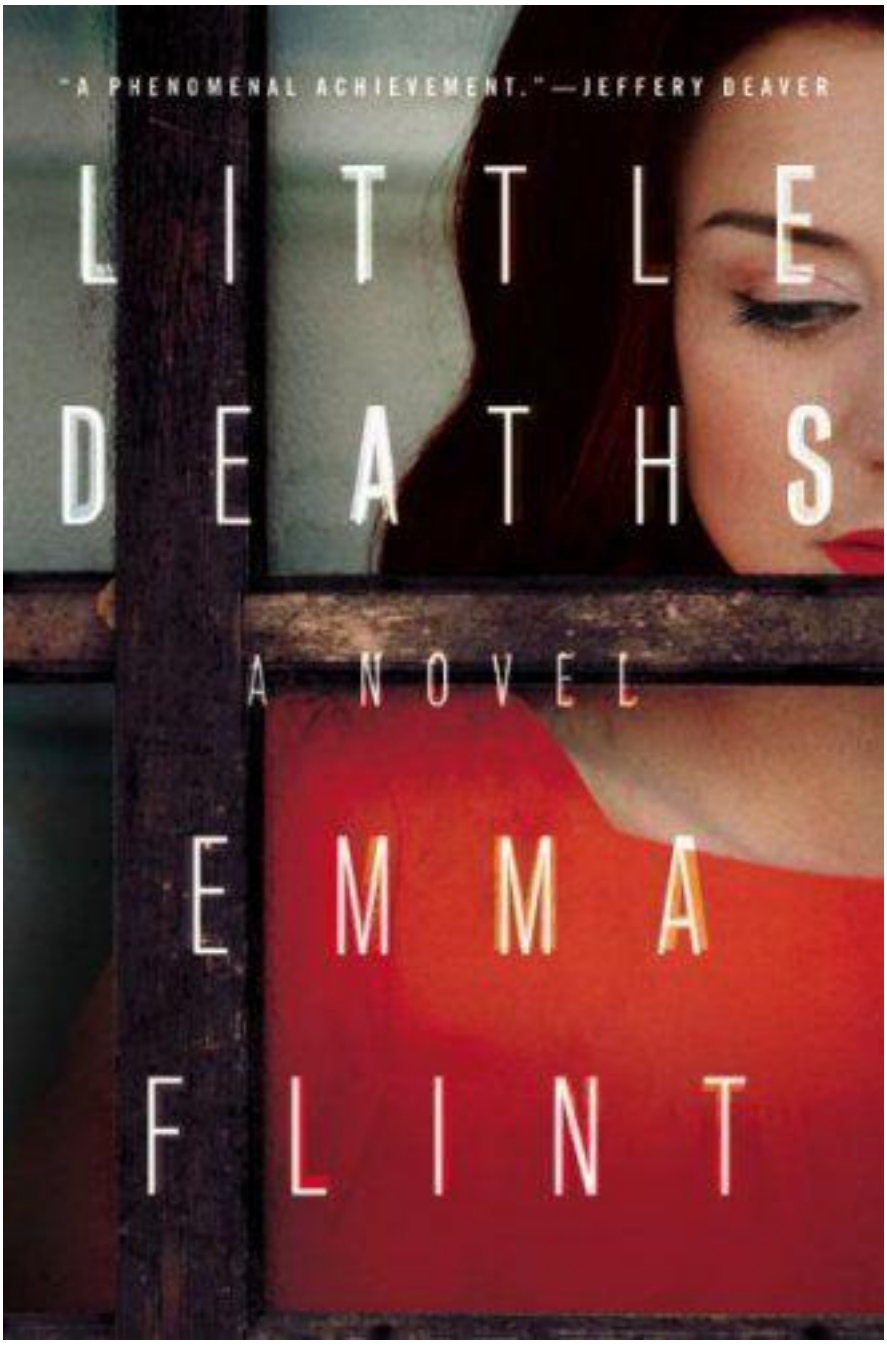

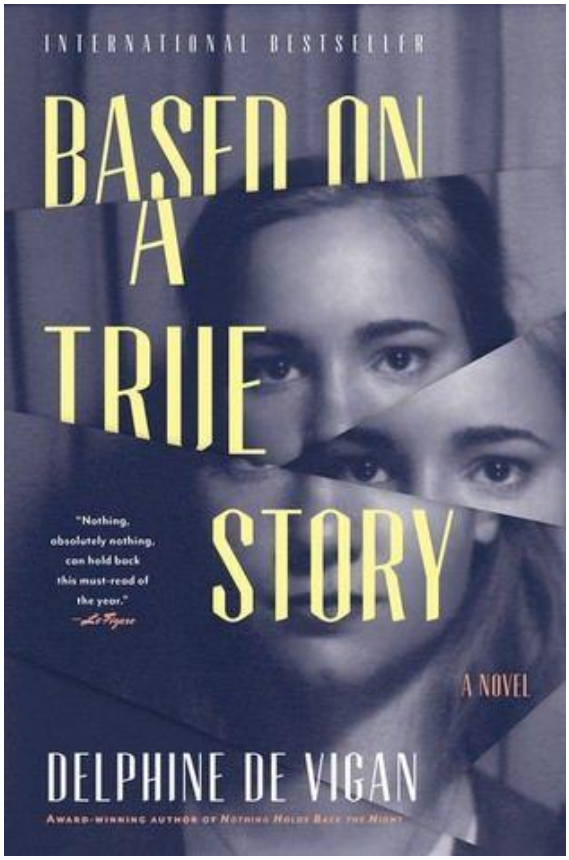

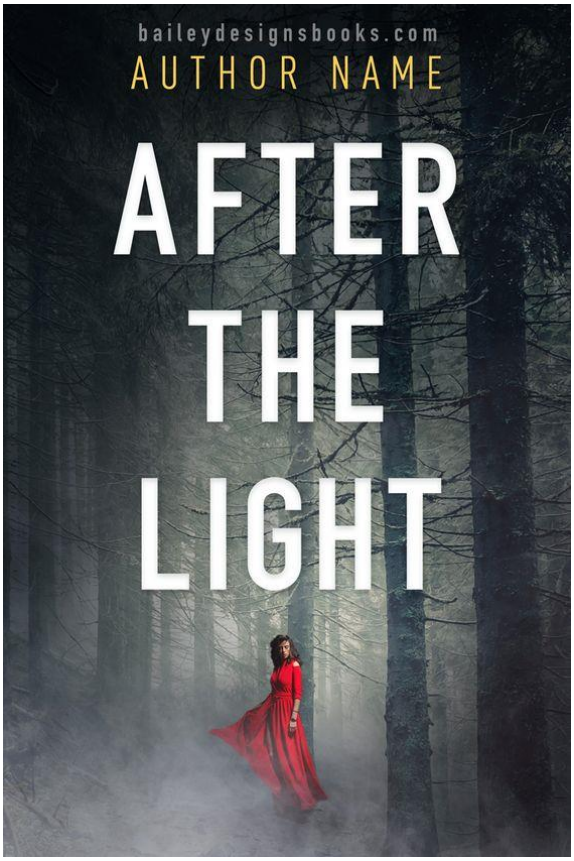

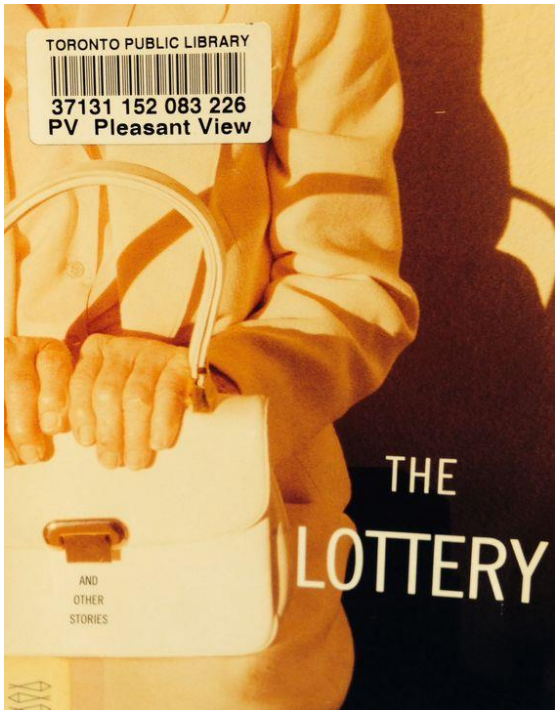

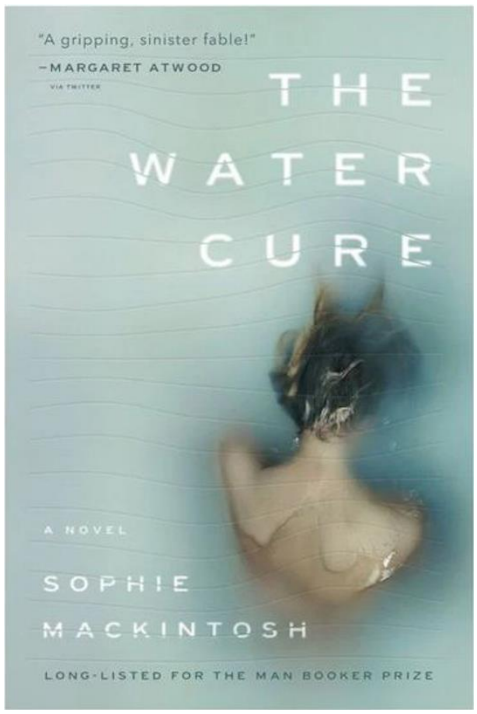

Fotografijos užduotis: sugalvoti ir nufotografuoti knygos, kurią esate perskaitę, viršelį.

23. Mobilioji fotografija

Tobulėjant technologijoms, mobiliuoju telefonu darytos fotografijos mažai nusileidžia darytoms profesionaliu fotoaparatu. Telefonas visada po ranka, todėl nepraleidžiame lemiamų momentų. Fotografavimas tampa paprastas kiekvienam.

Jūsų telefonai didžiąją dalį praleidžia rankose, dėl ko lęšiukai gali būti padengti purvu, dulkėmis arba pirštų atspaudais. Jei norite kontrastingų, ryškių nuotraukų, nusivalykite lęšius akiniams skirta arba panašia mikropluošto servetėle.

Jei lęšiai švarūs, o nuotraukos neatrodo ryškios, taip gali būti, nes telefonas ne visada sufokusuoja norimą objektą. Sukomponuok norimą kompoziciją, o tada spustelk ekrane ant norimo objekto.

Telefonas ne visada žino ir kokia ekspozicija tinkamiausia konkrečiam kadrui. Spustelėjus ekrane ir suvedus fokusą į norimą tašką, su saulutės ikona galima pašviesinti arba patamsinti kadrą. Ir tai nėra tik šviesinimas, tai yra ekspozicijos pasirinkimas, todėl nereiktų pamiršti, kad tokiu būdu telefonas ilgina išlaikymą ir kelia jautrumą (ISO).

Pažodžiui HDR – ,,HIGH DYNAMIC RANGE“, paprasčiau tariant, HDR režimas leidžia išgauti detales tiek šviesesnėse, tiek tamsesnėse fotografijos vietose.

HDR režimo efektą sukurti galima ir dirbant su fotoaparatu. Įtaisote jį ant stovo, darote tris nuotraukas. Vieną tamsesnę nei reiktų (per trumpa ekspozicija), vieną tinkamo apšvietimo (tinkama ekspozicija) ir trečią peršviestą (ilgesnė ekspozicija). Kompiuteriu šias nuotraukas sujungiate į vieną, taip išgaudami HDR režimą. Telefonas atlieka labai panašius veiksmus, tik kur kas greičiau.

Be HDR

Su HDR

Portretinis režimas. Kas turite šią funkciją savo telefone, tikrai mėgstate ja naudotis.

Ši funkcija imituoja diafragmos darbą, tai yra dirbtinai išlieja foną, todėl dažnai tai daro ne itin tvarkingai. Ypač blogai sekasi atskirti išsitaršiusius plaukus ar tarpus tarp kūno ir rankų.

Bet kuriuo atveju tai yra gera funkcija, padedanti sukurti meniškesnį vaizdą arba išlieti nepatinkantį foną.

,,Burst“ režimas. Tokį patį režimą turite ir fotoaparatuose (Continuous shooting). Tai režimas, leidžiantis pagauti lemiamą momentą. Tereikia laikyti fotografavimo mygtuką ir telefonas padarys daug nuotraukų, iš kurių galėsite išsirinkti labiausiai patikusią, o kitas ištrinti.

Tai puikus režimas, kai fotografuojamas objektas labai greitai juda, pvz.: pašoka į orą, šoka, bėga ir pan.

Naudokite fotografuodami vaikus, gyvūnus, gatvės vyksmus ir pan.

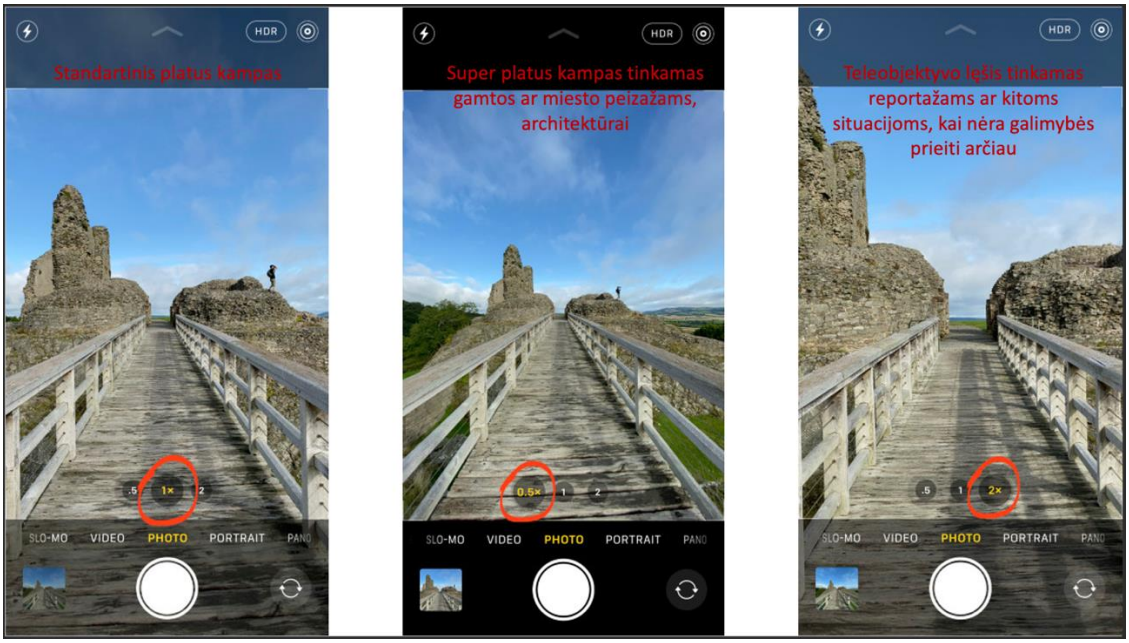

Senesni telefonai turi standartinį priartinimą, kuris paveikia nuotraukos kokybę. Naujesni telefonai su dviem ar trimis kameromis turi skirtingo kampo lęšius, kurie leidžia sukurti geresnes nuotraukas, mažai nusileidžiančias fotoaparatu atliktoms nuotraukoms.

Tris kameras turintys telefonai turi platų, superplatų ir teleobjektyvą primenančius lęšius.

Paprastesnių modelių telefonus galima patobulinti pridedant papildomų objektyvų, skirtų telefonams. Nuo makro- iki teleobjektyvų, kurie leis sukurti neįtikėtinas nuotraukas telefonu.

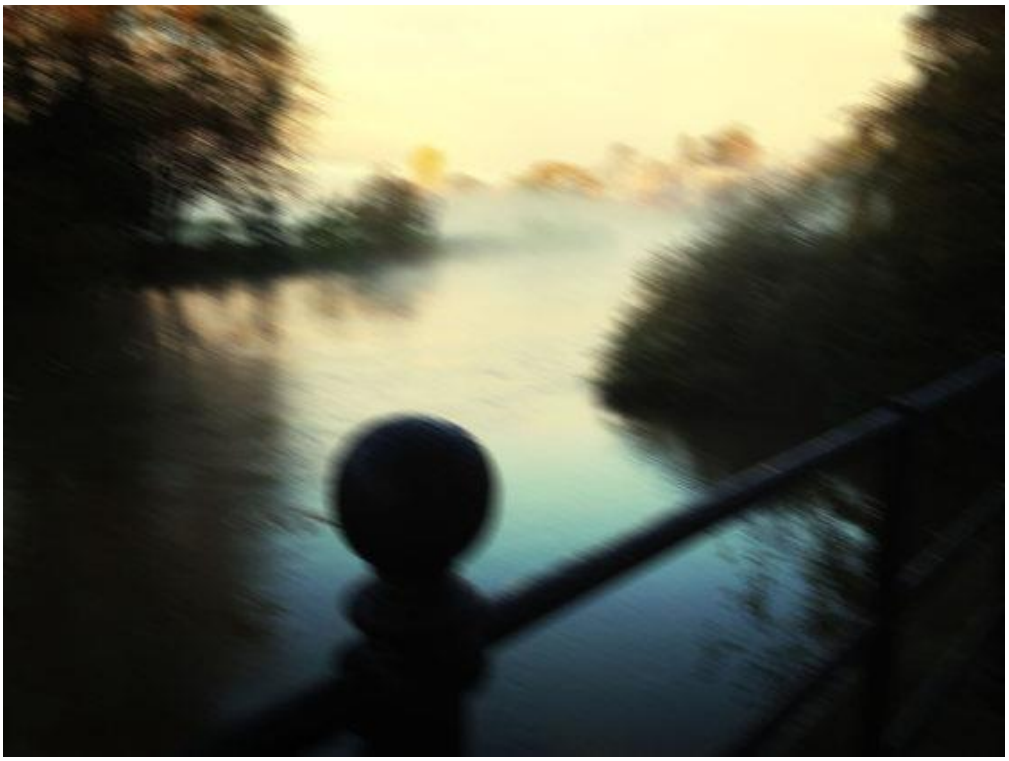

Jei nuotraukos būna išsiliejusios, fotografavimo išlaikymas yra per ilgas. Taip nutinka, kai esant prastam apšvietimui fotografavimo metu telefonas/fotoaparatas yra nestabilus. Norint to išvengti, reikia naudoti stovą, padėti telefoną ant stabilaus daikto arba tiesiog tvirtai atremti rankas.

Kaip ir fotoaparatuose, taip ir telefonuose galite įsijungti linijas, padėsiančias sukurti geresnes nuotraukų kompozicijas.

Sukurti gyvybingoms ir išskirtinėms nuotraukoms naudokite linijas ir linijų siaurėjimą. Tai sukuria gylio jausmą, nuotraukos neatrodo plokščios.

Visada ieškokite neįprasto kampo kurdami konkrečią nuotraukos nuotaiką ar sustiprindami įspūdį.

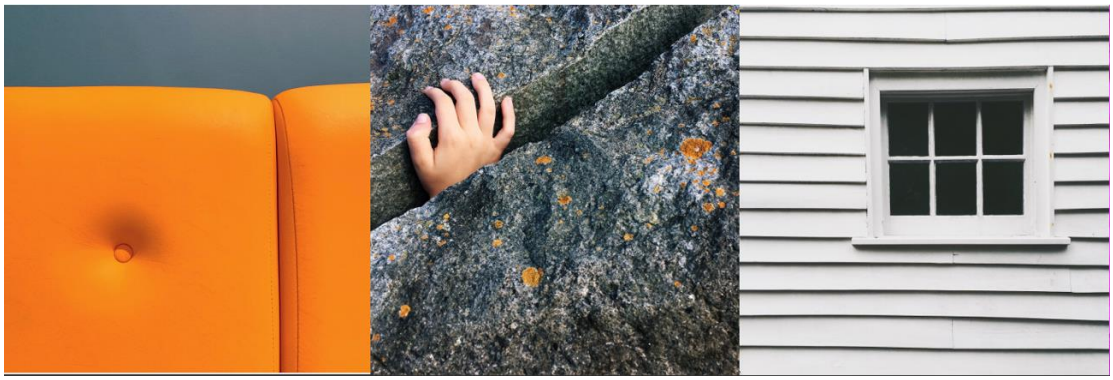

Kartais kuo paprasčiau, tuo geriau. Ne visada reikia ieškoti neįprasto kampo, gultis ant žemės ar lipti ant aukščiausio akmens. Dažnu atveju tiesiai iš priekio, standartinė kompozicija veikia geriausiai. Nuotraukoms išskirtinumo suteikia raštai, spalvos, nestandartiniai objektai ar jų deriniai.

24. Surastinis natiurmortas

Surastinis natiurmortas – tai atsitiktinė daiktų kompozicija, kuri sudomina formomis, spalvomis ar raštais.

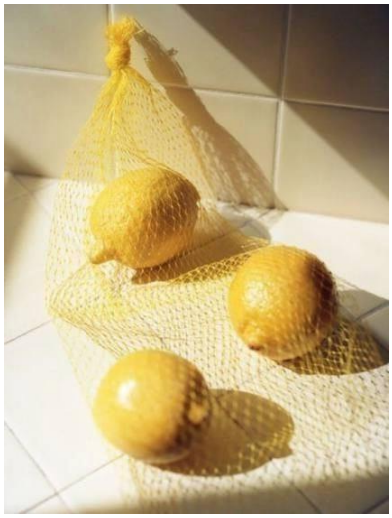

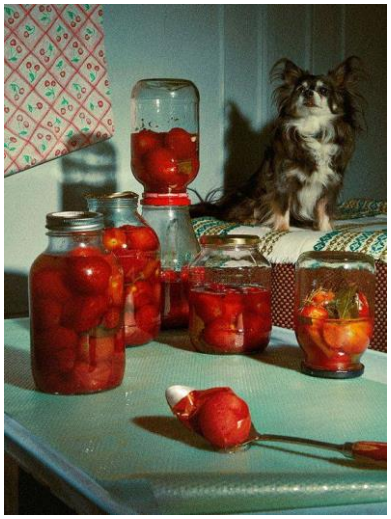

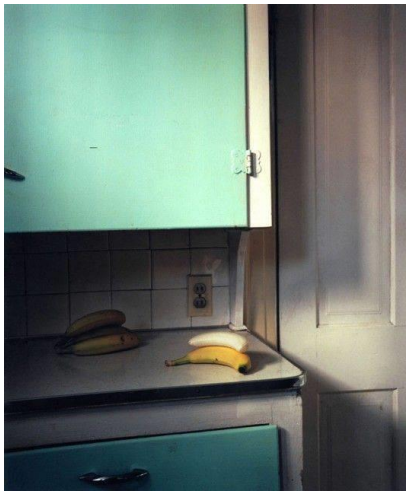

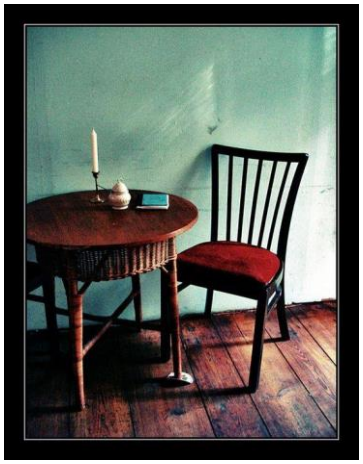

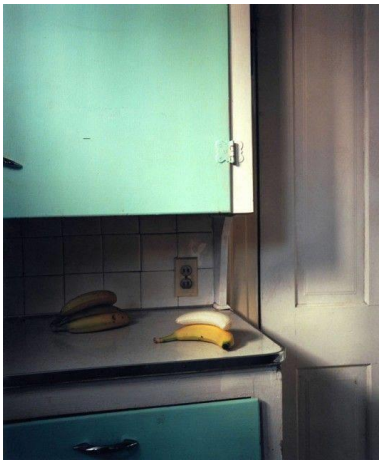

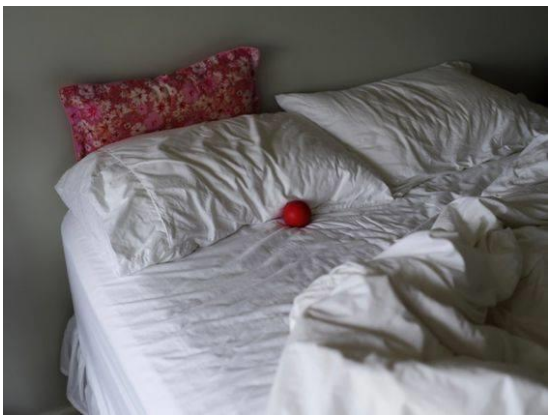

Fotografijos užduotis: nufotografuoti keletą surastinių natiurmortų. Ieškokite estetikos tarp mažų kasdieniškų objektų. Galite fotografuoti darbo stalą, keistus radinius ar tiesiog šiukšles.

25. Vienos minutės skulptūra

Tai austrų menininko Ervino Vurmo (Erwin Wurm) idėja, kuria jis skatina į realybę žvelgti neįprastu kampu. Panaikinamos įprastos daiktų reikšmės, o akcentuojama tik daiktų forma ir spalva. Tokiu būdu sukuriamos neįprastos konstrukcijos skulptūros iš kasdienių daiktų ir žmonių.

Idėjos tikslas – elgtis spontaniškai ir vos per vieną minutę sukurti absurdiškai juokingą santykį su kasdieniais daiktais.

Fotografijos užduotis: sukurti skulptūrą ir ją nufotografuoti.

26. Reportažas

Reportažas – tai fotografijos žanras, kuriam būdingas kasdienių ar istorinių momentų fiksavimas. Fotografas nesikišdamas į įvykių eigą fiksuoja žmonių kasdienybę, šventes, nelaimingus atsitikimus, karus, pandemijas ar pan.

Fotografijos užduotis: sukurti seriją nuotraukų karantino ar kita aktualia tema. Fotografuokite darbą namuose, apsaugos priemones, tuščias gatves, žmonių emocijas ir kasdienybę.

27. Socialinis kontrastas

Fotografuojant reportažą, menininkai dažnai išryškina tam tikras socialines problemas, kurias pastebi visuomenėje.

Socialinis kontrastas apima įvairias gyvenimiškas temas:

- Aukštas – žemas
- Senas – jaunas
- Naujas – senas
- Turtingas – vargšas
- Laimingas – liūdnas
- Tvarkingas – nutriušęs
- Ir t. t…

Dažnai pasitaiko, jog fotografai, norėdami sustiprinti socialinį kontrastą, pasitelkia ir vizualinį kontrastą, taip sustiprindami nuotraukos svarbą ir emociją.

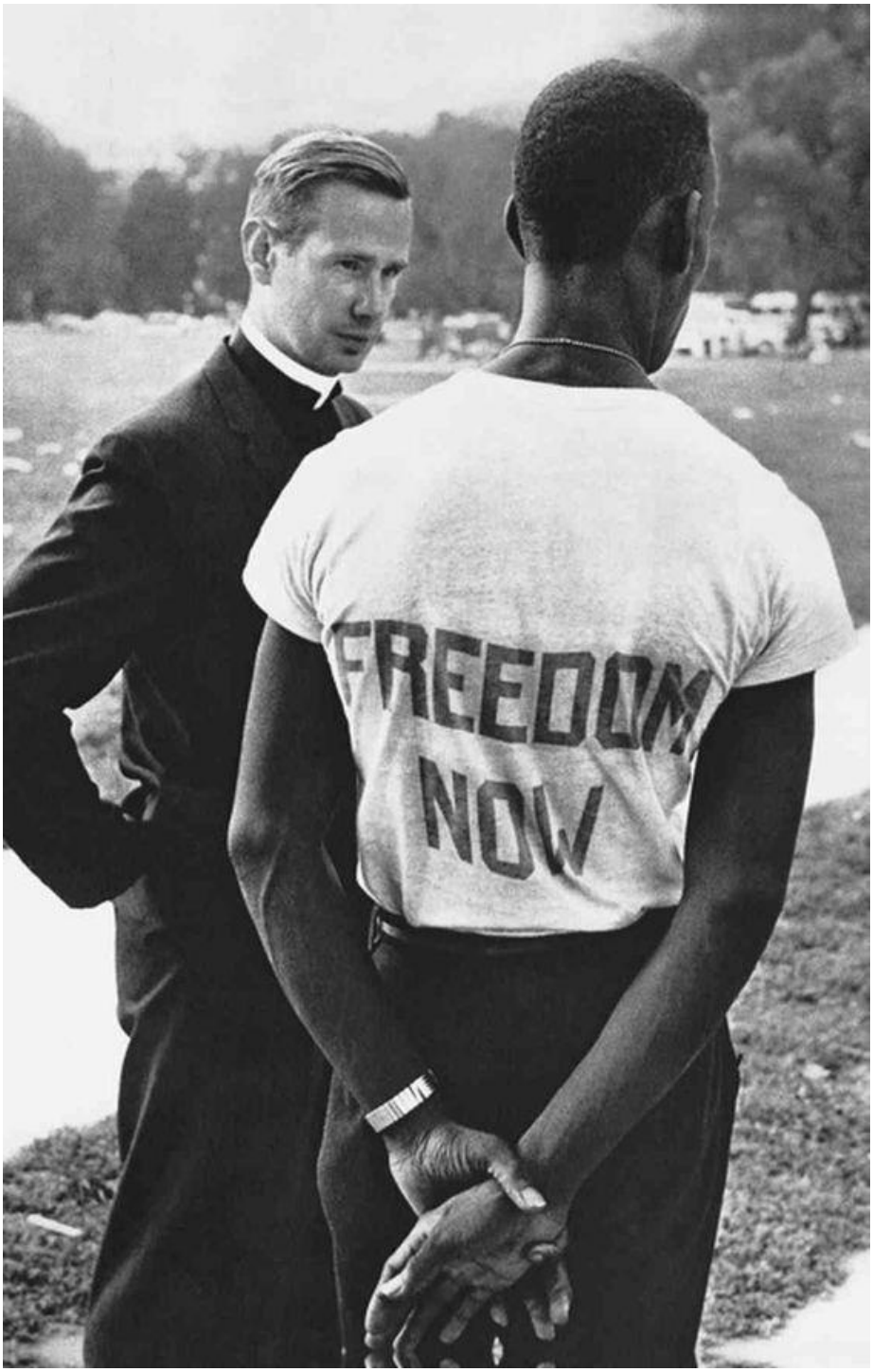

Šioje nuotraukoje juodaodžių lygių teisių kova atskleidžiama juodos ir baltos spalvos kontrastu.

Fotografijos užduotis: sukurti seriją socialinio kontrasto tema.

28. Kolekcionavimas

Fotografinis kolekcionavimas – tai tos pačios grupės daiktų, žmonių, vietų ar erdvių fotografavimas.

Svarbiausias principas – fotografuoti tokia pačia kompozicija ir rakursu. Labiausiai tinka centriškoji, simetriškoji arba frontalioji kompozicija.

Kolekcionuoti galima gatvėje rastas šiukšles, šulinių dangčius, rankenas ar langus. Fotografuokite specifines erdves, tokias kaip viešieji tualetai, koridoriai, ligoninės, mokyklos. Jei jus domina žmonių fotografija, suraskite bendrumų. Gal tai žmonės, turintys dvynius, raudonų plaukų savininkai, albinosai, tą pačią dieną gimę žmonės ir pan.

Bernd and Hilla Becher

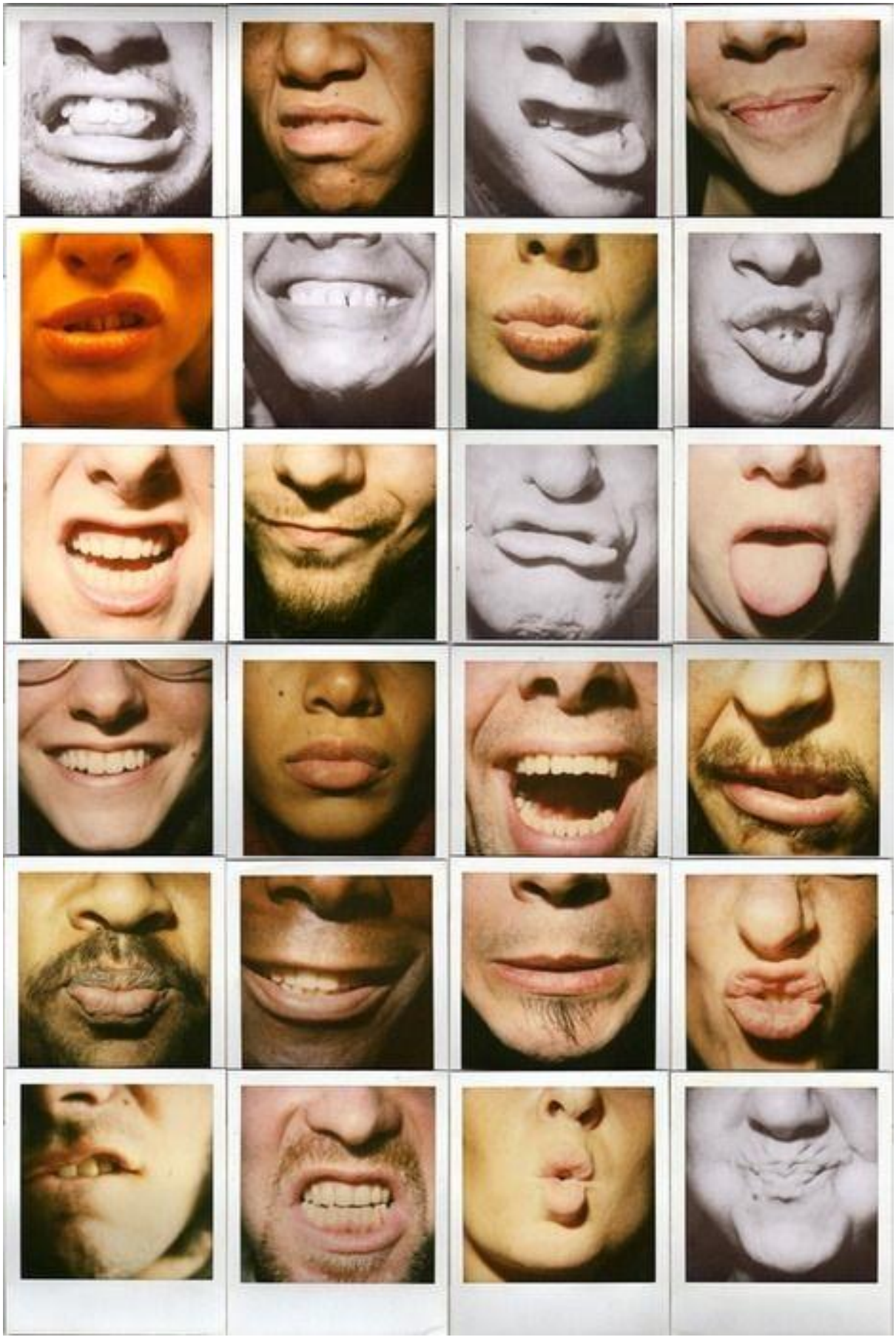

Fotografijos užduotis: sugalvoti dominantį objektą ir pradėti kolekcionuoti.

29. Šviesos studija

Šviesos studija – vieno objekto fotografavimas, nekeičiant fotoaparato padėties (naudojamas stovas), bet keičiant šviesos kryptį.

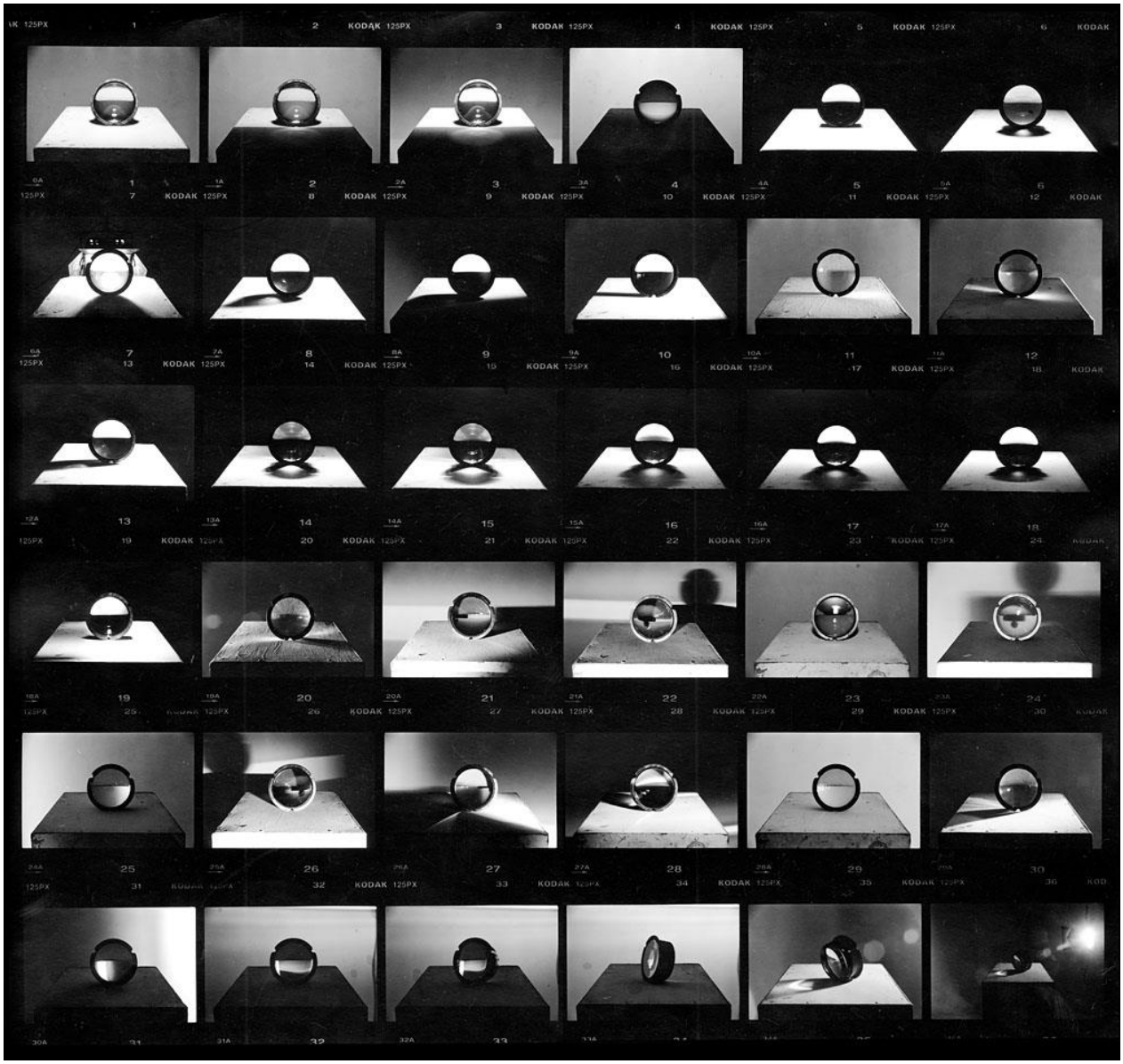

Fotografijos užduotis: pasirinkus stiklinį, skylėtą ar forma patrauklų objektą, nufotografuoti naudojant kiek įmanoma skirtingesnių apšvietimo variantų. Fonas ir pagrindas turėtų būti neutralūs, nuotraukas geriausia daryti nespalvotas. Apšvietimui naudokite lengvai kilnojamą žibintuvėlį ar lempą.

30. Reklaminė fotografija

Reklaminė fotografija – tai smagus būdas atskleisti kūrybiškumą. Pasirinktas objektas padiktuoja natiurmorto spalvas, galimą rekvizitą. Tai mažai varžanti fotografija, kurioje galima prigalvoti drąsių sprendimų.

Fotografavimui nėra būtina įmantri fotostudija.

Apšvietimui galima naudoti ne tik natūralią saulės šviesą, bet ir stalines lempas, kurių šviesą išsklaidyti reiktų baltu popieriumi ar plonu audiniu.

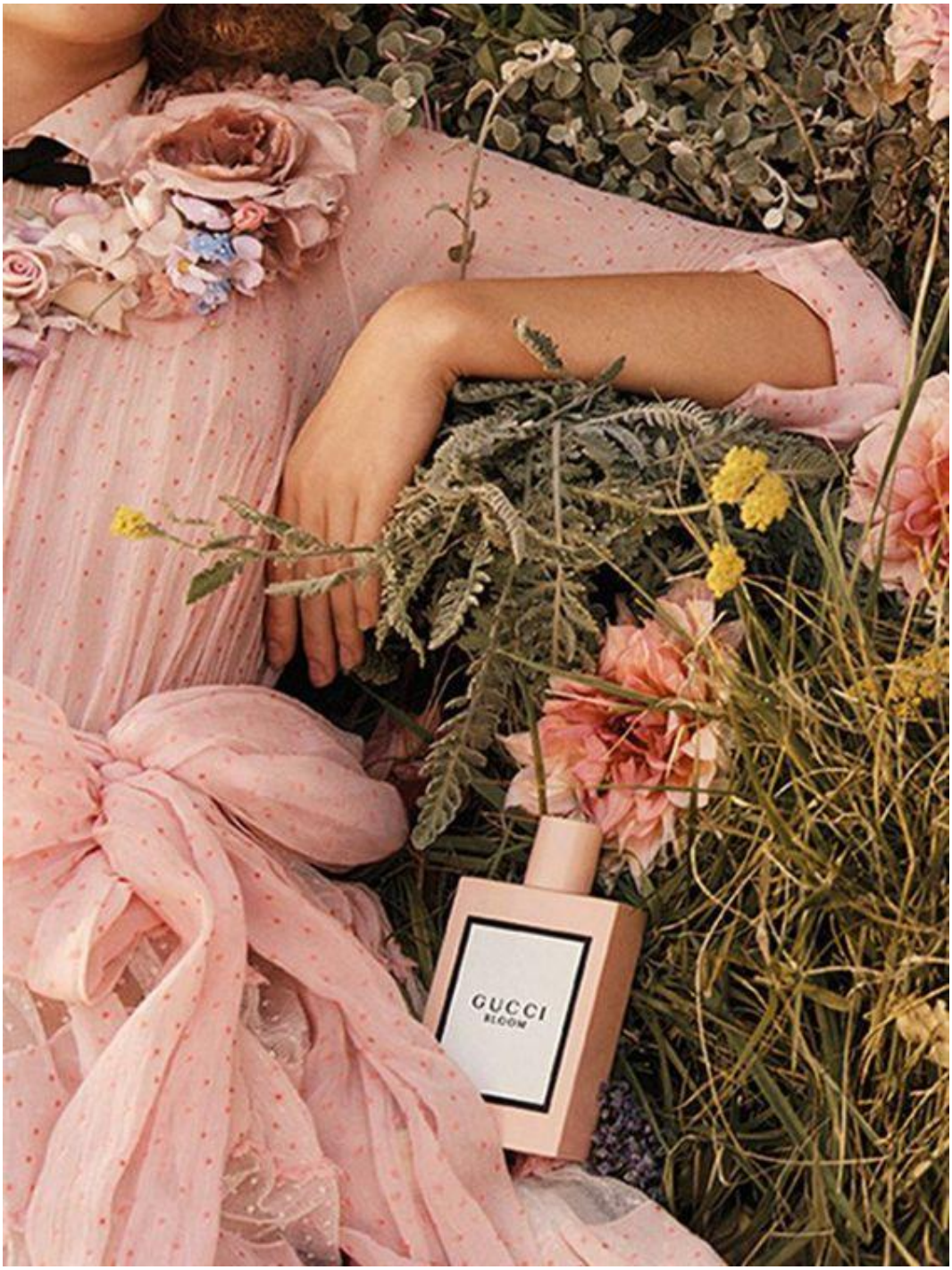

Fotografijos užduotis: viena, gerai apgalvota, reklaminė fotografija.

31. Maisto fotografija

Maisto fotografija – plati tema. Ją galima išskirti į keletą kategorijų:

- **Jauki namų, maisto tinklaraštininkų fotografija**
- **Komercinė**
- **Dokumentinė**
- **Konceptuali / meninė**

Maisto fotografijai sukurti labai svarbus tinkamas apšvietimas, skoningai suderintas rekvizitas, skirtingos tekstūros: metaliniai įrankiai, medžiaginės raštuotos servetėlės ar rankšluostėliai, medinis paviršius, keraminiai indai ir pan. Taip pat svarbu pasirinkti maisto produktus ir patiekalus, fotografavimo kampą ir dinamišką kompoziciją.

Kurdami maisto fotografiją namuose, visada naudokitės natūralia dienos šviesa, kompoziciją orientuokite prie lango. Šviesos trūkumą mažinkite naudodami reflektorius, baltus lapus, audeklus ar pan. Jei šviesos vis tiek trūksta, naudokite ilgą išlaikymą.

Maisto fotografijai būdingi trys fotografavimo kampai:

- **Tiesiai iš priekio**
- **45 laipsnių kampu**
- **Visiškai iš viršaus**

Maisto fotografijai būdingos dinamiškos kompozicijos:

- **Įstrižinė**
- **Spiralinė**
- **Asimetriškoji**
- **Geometrinės kompozicijos (S raidės, trikampio ir pan.)**

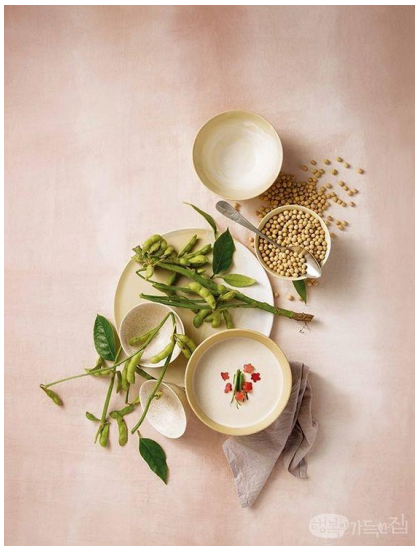

Spalvų dermė ir kontrastas labai svarbūs.

Fotografijos užduotis: viena ar kelios maisto fotografijos.

32. Makrofotografija

Makrofotografija – objektų ir jų tekstūrų, formų išdidinimas.
Tai plika akimi sunkiai matomas pasaulis.

Fotografai, dirbantys su makrofotografija, naudoja brangius objektyvus, bet naudojant standartinę fotoaparatūrą taip pat galima padaryti įdomių fotografijų.

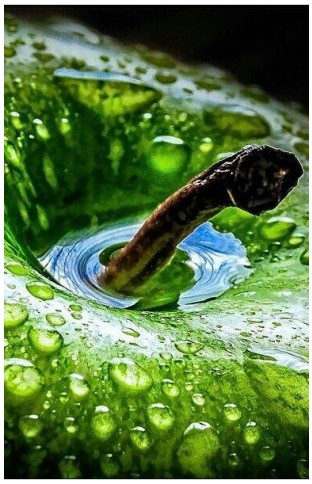

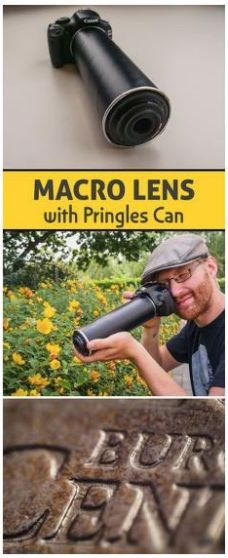

1. Makrofotografija sukuriama, kai objektyvas atitraukiamas kuo toliau nuo fotoaparato. Šiuo tikslu tinka ir tokios paprastos priemonės kaip ,,Pringles“ pakuotė, rulonėlis nuo tualetinio popieriaus ar kita panašaus skersmens tūtelė.
2. Paprastesnis būdas, tik mažiau makroefektą sukuriantis, yra nuimti objektyvą ir jį apsukti. Nepamirškite pasukioti objektyvo žiedų. Taip tiksliau sufokusuosite vaizdą ir išgausite geresnį makroefektą.
3. Jei nėra galimybės nuimti objektyvo arba neturite tokio fotoaparato, makrofotografiją galima padaryti ir telefonu. Tam naudojami lęšiukai iš lazeriukų arba paprastas vandens lašelis ant telefono objektyvo.

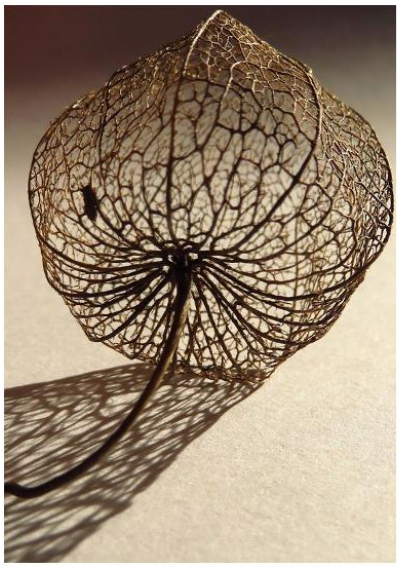

Makrofotografijai naudokite kuo įdomesnius objektus ar paviršius. Kuo ryškesnė faktūra, tuo nuotrauka bus įdomesnė.

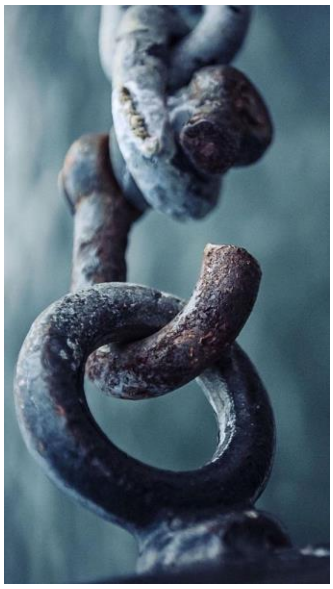
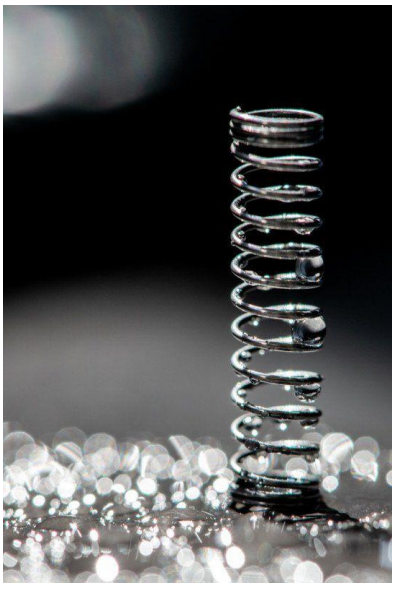

Makrofotografijai labai svarbi šviesa. Tiek jos kryptis, tiek intensyvumas. Fotografuojant mažus objektus užtenka stalinės lempos, telefono žibintuvėlio ar kito nedidelio, bet tikslingai nukreipto apšvietimo.

Visada pasimėginkite keletą variantų su apšvietimu. Ieškokite, kuriuo kampu geriau apšviečiamas objektas, išryškinama faktūra.

Vandens lašiukai praturtina makrofotografiją.

Fotografijos užduotis: sukurti keletą makrofotografijų.

33. Dviguba ekspozicija

Dviguba ekspozicija – tai dvi ar daugiau nuotraukų, eksponuotos viena ant kitos.

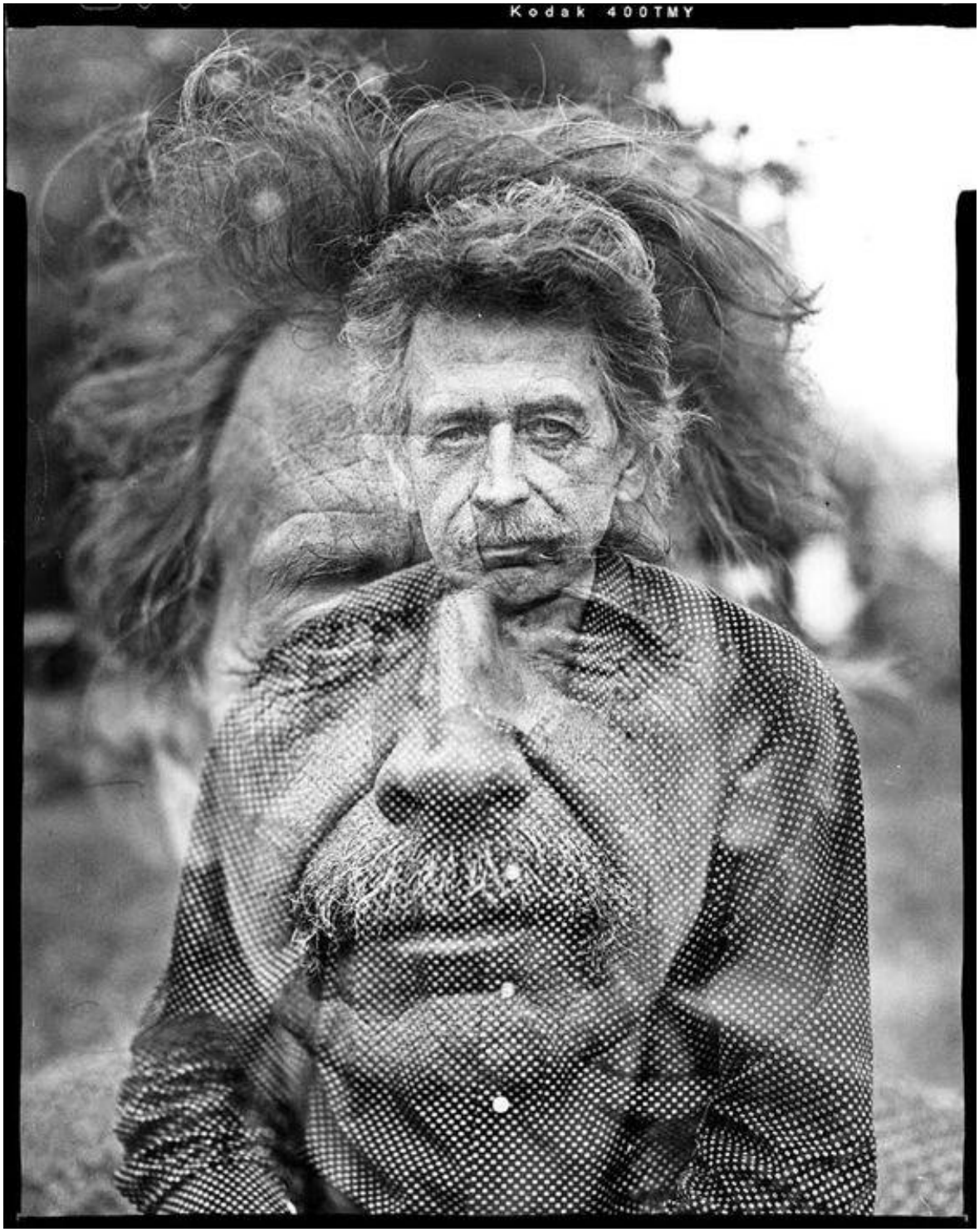

Dvigubos ekspozicijos vaizdai gaunami keliais būdais:

- **Ilgas išlaikymas ir blykstė (tokiu būdu užfiksuojami keli vaizdai viename kadre).**
- **Juostiniai, pusiau automatiniai fotoaparatai, tokie kaip ,,Smena“, turi galimybę dėti kadrus vieną ant kito, nes nereikia prasukti juostos.**
- **Vaizdų apdorojimo programa ,,Adobe Photoshop“ suliejami du ar daugiau vaizdų.**
- **Nustatymas fotoaparate (naujesniuose fotoaparatuose yra tokia funkcija).**

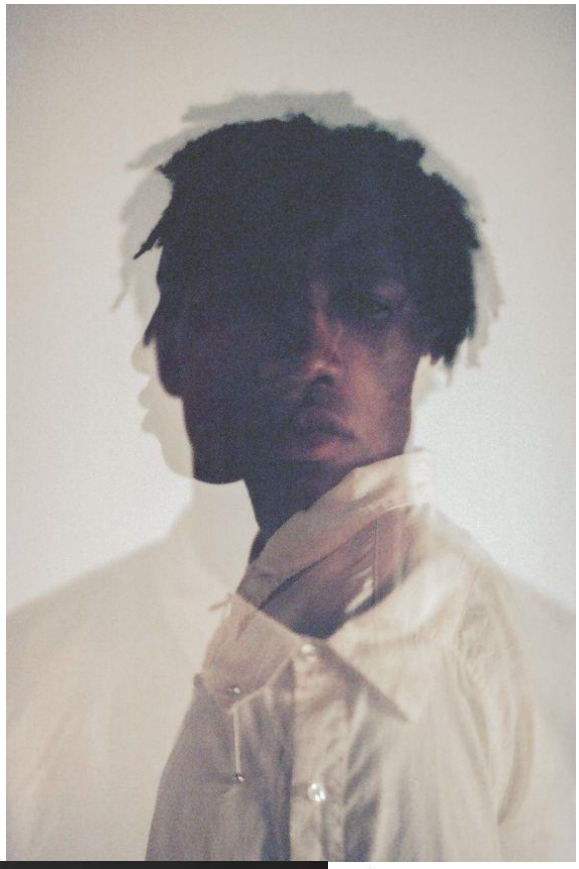

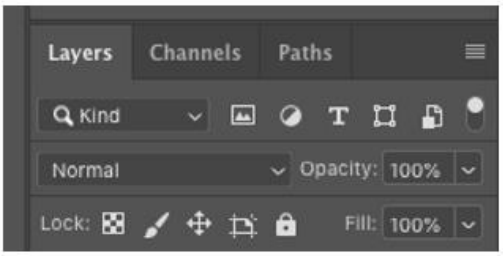
Layers
Channels
Paths
Kind
Normal
Opacity: 100%
Lock:
Fill: 100%

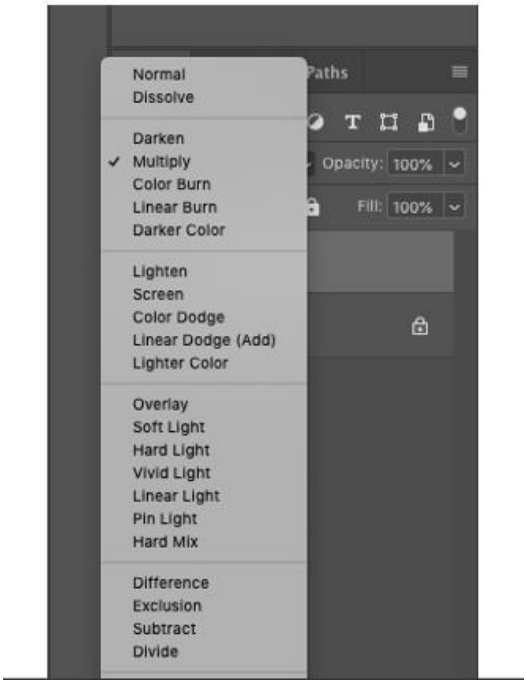
Paths
Normal
Dissolve
Darken
Multiply
Color Burn
Linear Burn
Darker Color
Lighten
Screen
Color Dodge
Linear Dodge (Add)
Lighter Color
Overlay
Soft Light
Hard Light
Vivid Light
Linear Light
Pin Light
Hard Mix
Difference
Exclusion
Subtract
Divide
Opacity: 100%
Fill: 100%

Yra daugybė skirtingų būdų, kaip nuotraukas jungti naudojant „Photoshop“ redagavimo priemones.

Paprastesnis būdas – užkelti nuotrauką ant nuotraukos ir sumažinti „opacity“ tiek, kad atsirastų tinkamas permatomumas. Taip pat galima keisti persiliejimo būdus. Kaip, pvz., naudojant „multiply“. Kūrybiškesni būdai – sulieti dvi nuotraukas, reikalauja daugiau pastangų ir laiko. Pamokas galite rasti internete.

Šios technologijos dėka sukuriama konceptuali fotografija. Prasminiai sluoksniai ryškėja tyrinėjant, gretinant, interpretuojant.

Fotografijos užduotis: naudojantis dviguba ekspozicija, sukurti nuotrauką, kuri atskleistų šiuolaikinio pasaulio dualizmą.

- **Šiuolaikinis pasaulis saugus – nesaugus**
- **Šiuolaikinis pasaulis tobulėja – susinaikina**
- **Šiuolaikinis žmogus laimingas – liūdnas**
- **Ir pan…**

34. Ilgas išlaikymas

Ilgas išlaikymas – tarsi mini filmas, kuriame galime papasakoti istoriją. Naudojant ilgą išlaikymą, nuotraukose gerai atspindimas laikas. Tokiu būdu galime atskleisti momentų slinktį, jausmų įvairovę, pokyčius. Tai dinamiškas ir gyvas fotografavimo būdas.

©JurgenaTahiri

Jei fotografuosite nustatę ilgą išlaikymą, naudokite stovą arba pastatykite fotoaparatą ant stabilaus piviršiaus. Net menkas sujudėjimas gali sugadinti nuotrauką.

Aplinka neturėtų būti per šviesi, bet esant šviesiam paros laikui, uždarykite diafragmą (F16<).

Fotografijos užduotis: ilgas išlaikymas su idėja.

35. Žurnalo viršelis

Bandydami atkartoti žurnalo viršelį, turime išanalizuoti šviesą, spalvų paletę, kompoziciją. Tai puikus būdas mokytis portretinės fotografijos. Atkartojimas nėra primityvus kopijavimas, nes skirsis tiek modelis, tiek apranga. Jūsų interpretacija taps autentiška ir įdomi.

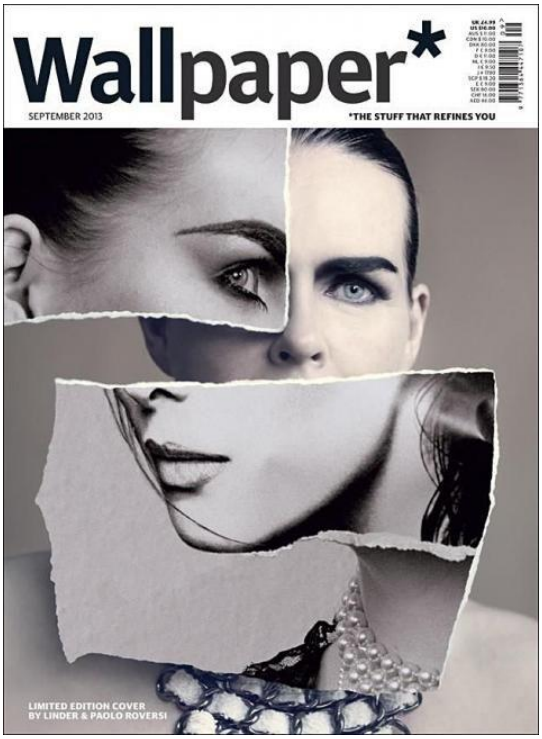

Jei papildomai norite pasimokyti maketavimo, galite mėginti sukurti ir viršelio dizainą su užrašais ir kita informacija.

Fotografijos užduotis: atkartoti pasirinktą žurnalo viršelį.

36. Fotografija pagal paveikslą

Tai dar viena užduotis, kurioje mėginame atkartoti, bet ne nuotrauką, o paveikslą. Ši užduotis kūrybiškesnė, nes paveikslą galima pamėgdžioti, ironizuoti, sukurti šiuolaikinę interpretaciją.

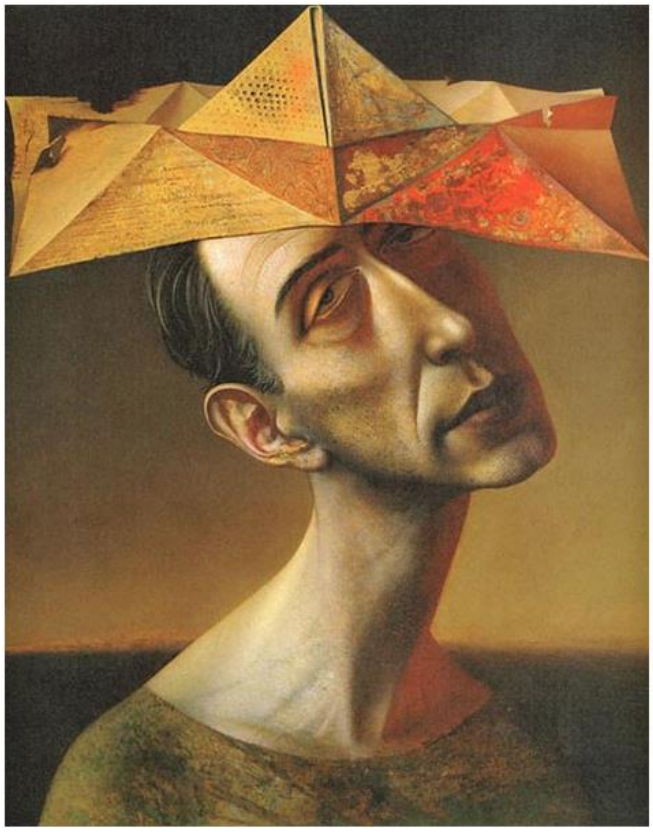

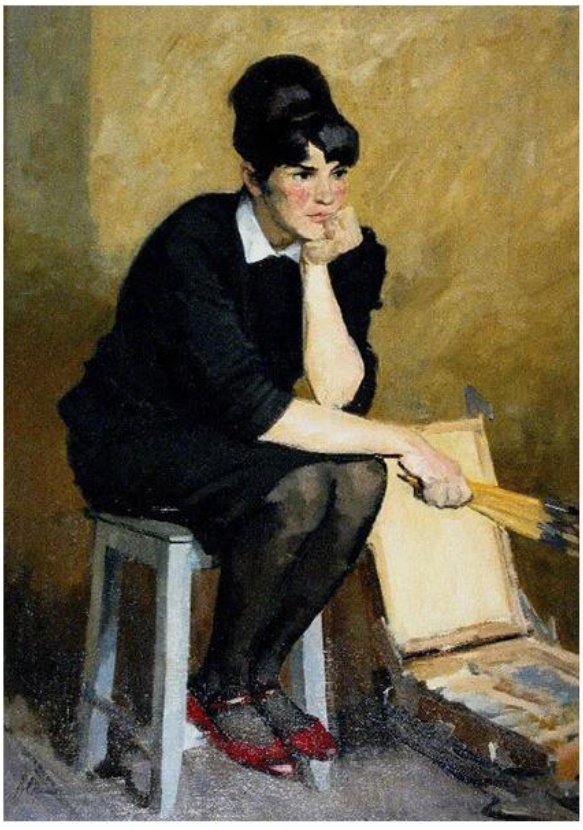

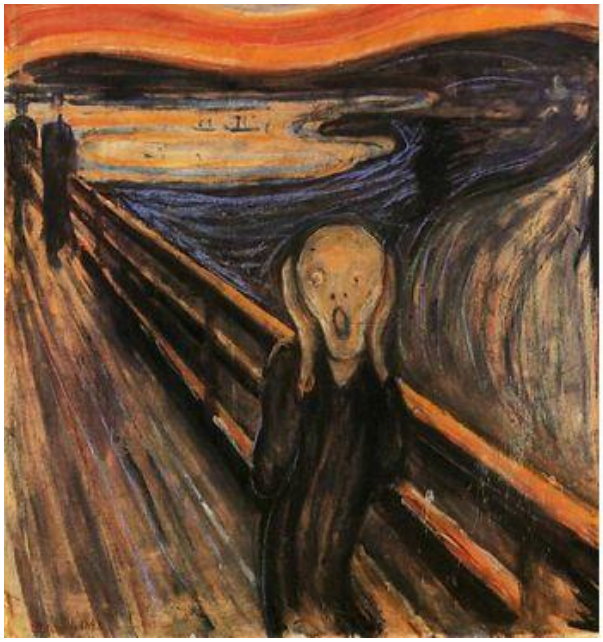

Fotografijos užduotis: sukurti paveikslo interpretaciją.

37. ,,Film noir“

Tai fotografijos stilistika, suformuota senų nespalvotų detektyvinių filmų.

Naudojami kontrastingi šešėliai, dūmų efektas, šviesos ir tamsos žaismas, dažnas žaliuzių motyvas, naktinis gatvių apšvietimas.

Norint geriau įsijausti į šį žanrą, verta pažiūrėti šių laikų interpretaciją – filmą „Sin City“. Jis nespalvotas, tačiau naudojamos dvi ryškios spalvos: raudona simbolizuoja kraują, geltona – nuodėmę. Veiksmo filmas įvilktas į labai konceptualų rūbą.

Fotografijos užduotis: ,,Film noir” inspiruota fotografija. Galite perteikti per šešėlius, kontrastus, paslapties jausmą. Fotografuokite nespalvotai. (Ritmas, kulisinė kompozicija).

38. Siurrealizmas

Siurrealizmas – meno kryptis, kuriai būdingas loginio mąstymo nepaisymas, atsidavimas pasąmonei, estetikos, moralės normų laužymas, absurdiškas vaizduojamųjų objektų gretinimas, parodija.

Siurrealistinį portretą namų sąlygomis padės sukurti stikliniai daiktai...

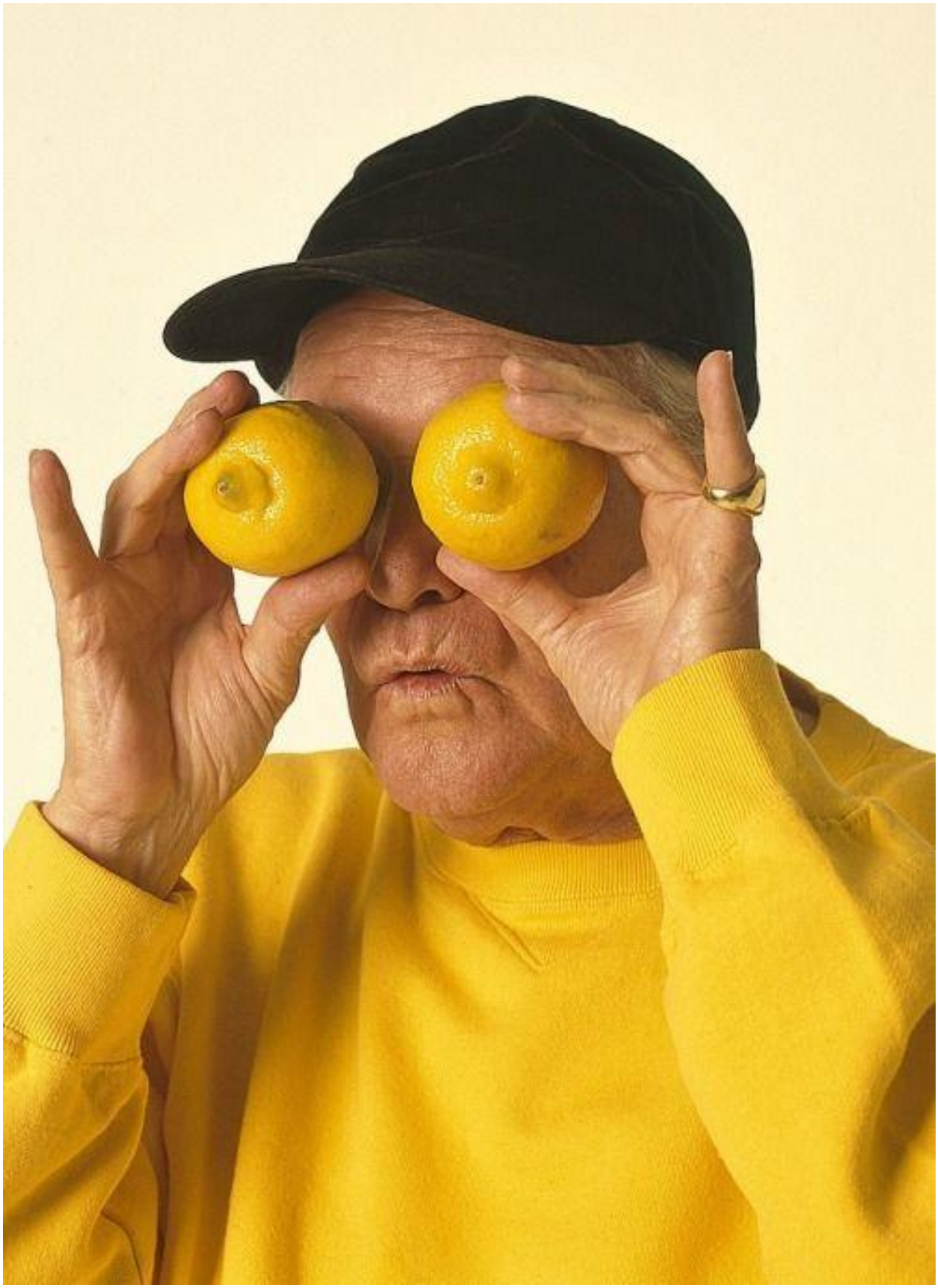

maisto produktai...

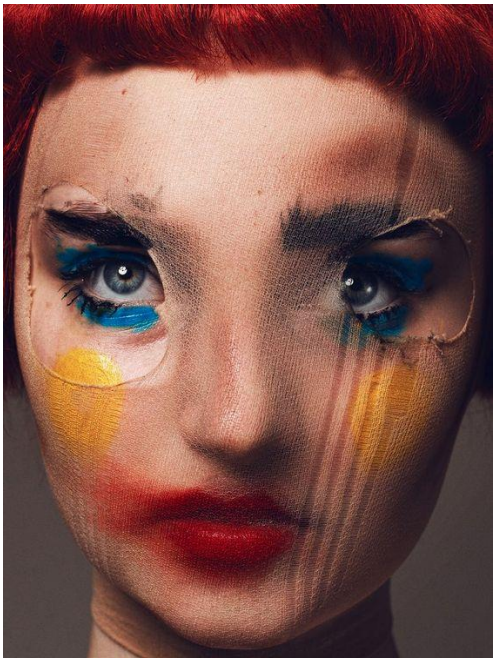

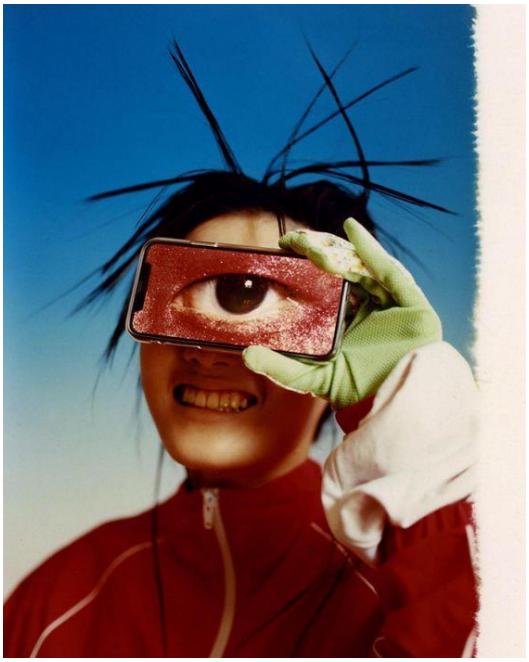

įvairios medžiagos ir daiktai...

piešiniai ant kūno...

Fotografijos užduotis: sukurti siurrealistinį portretą.

39. Levitacija

Levitacija – tai fotografinė iliuzija, kad žmonės ar daiktai sklando ore.

Sukurti levitacijos nuotrauką jums reikės:
stovo arba padėti fotoaparatą ant tvirto stabilaus pagrindo.

Fotografuojant reiktų visus nustatymus parinkti rankiniu būdu, nes automatinis režimas gali pakeisti juodos ir baltos spavos balansą (WB), spalvinę temperatūrą ir pan.

Jei fotografuojate RAW formatu, tada tai nėra taip svarbu, nes spavinius neatitikimus galėsite suvienodinti postprodukcijoje.

Fotografuodami stebėkite, kaip krinta šviesa, ar nuo kėdės nekrinta šešėliai ant modelio. Taip pat atkreipkite dėmesį, kaip krinta drabužiai, ar neatrodo pernelyg suspausti toje vietoje, kurioje remiasi į kėdę ar kopėčias. Stebėkite, ar niekas neužstoja kūno ar rūbų, nes gali būti sudėtinga atkurti.

Fotografuojate mažiausiai dvi nuotraukas. Vienoje tik tuščia erdvė, be modelio ir kėdės, kita nuotrauka su modeliu ant kėdės.

Norint sukurti sudėtingesnes levitacijos nuotraukas, galima daryti daugiau kadrų, kuriuose vis kitas objektas sklando ore.

Šias nuotraukas įsikeliame į „Photoshop“. Paprastai kalbant, nuotraukas užkeliame vieną ant kitos, sumažinę permatomumą pasitikriname, ar nuotraukos nesujudėjo fotografuojant, tada ištriname laikantį objektą.

Detalią instrukcija lengvai rasite internete.

Fotografijos užduotis: sukurti kūrybišką levitacijos nuotrauką.

40. Fotomontažas

Fotomontažo variantų – daugybė, o atlikimas reikalauja sunkaus ir kruopštaus darbo, fantazijos ir gerų įgūdžių naudojantis „Photoshop“ programa. Aptarsime vieną lengvesnių fotomontažo variantų.

Kaip ir fotografuojant levitaciją, reikia padaryti dvi fotografijas, įtaisius fotoaparatą ant stovo: vienoje – modelis ir rėmas, kitoje tik aplinka.

Rėmas ar kitas aiškios formos objektas padeda atskirti ir lengvai iškirpti žmogų iš fono.

Fotografijos užduotis: sukurti konceptualią fotografiją remiantis šia technika.

41. Meninė serija socialine tematika

Meninė serija – tai konceptualus darbas, kuriame išryškinama socialinė problema ir apie ją kalbama nuotraukomis. Fotografuoti galima tokiomis socialinėmis temomis, kaip psichologinė sveikata, vienišumas, atskirtis, rasizmas, skurdas ir t. t.

Tai netūrėtų būti tiesmukas problemos vaizdavimas. Nuotraukose būtina užkoduoti įvairias žinutes.

Apgalvokite, kokiu būdu įkūnysite idėją. Galite dokumentuoti konkretaus žmogaus veiksmus, išsirinkti vietą, iš kurios stebėsite ir fotografuosite. Galite sukurti sąlygas, kurios paskatintų tam tikrą aplinkinių reakciją. Galite fiksuoti save kūrybiniuose ieškojimuose, ir pan.

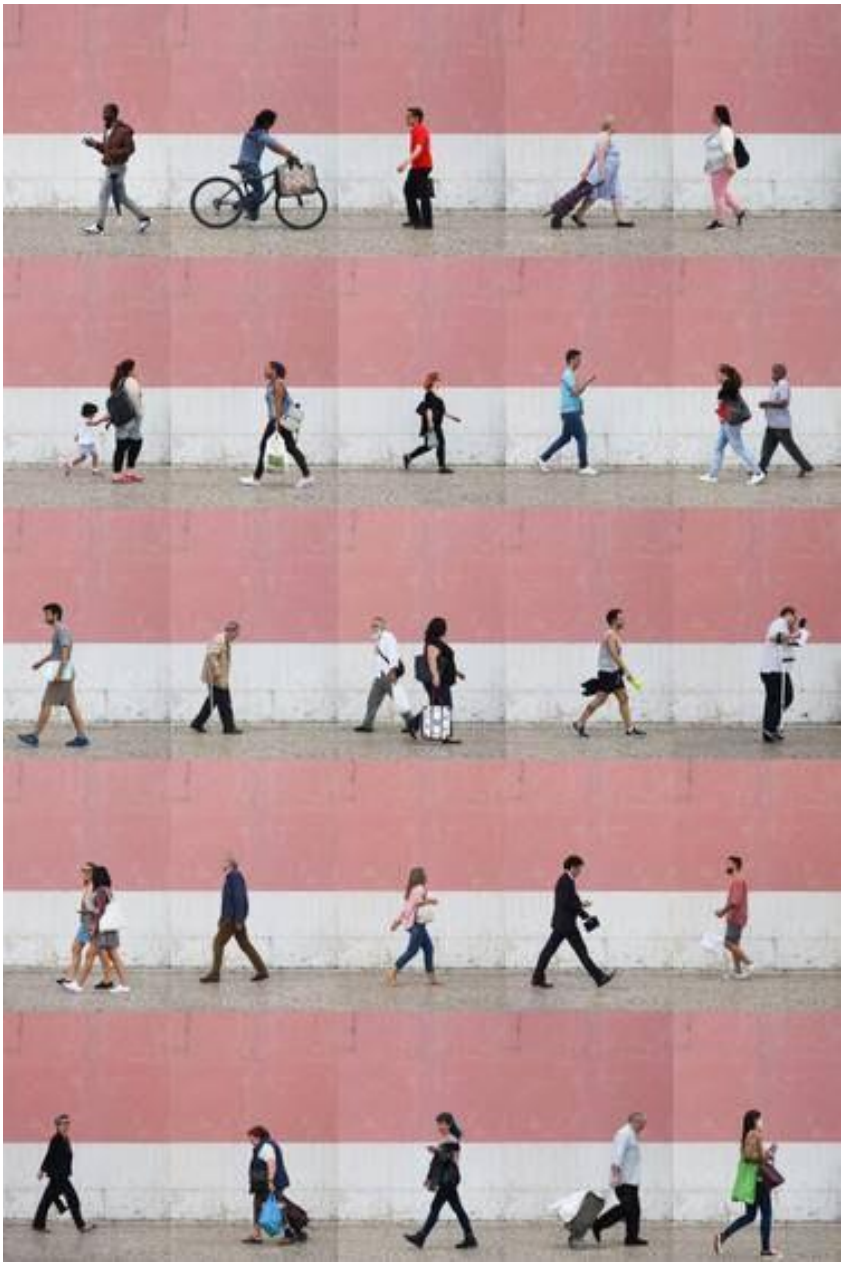

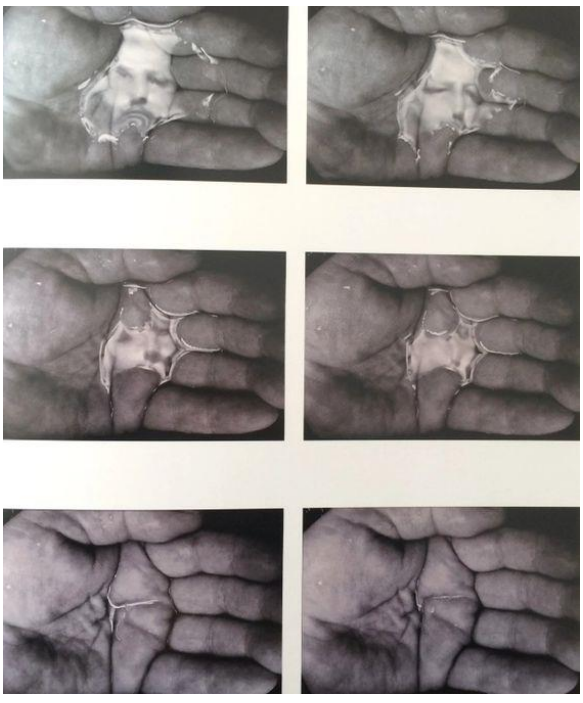

KODAK 400TX
KODAK 400TX
KODAK 400TX
KODAK 400TX

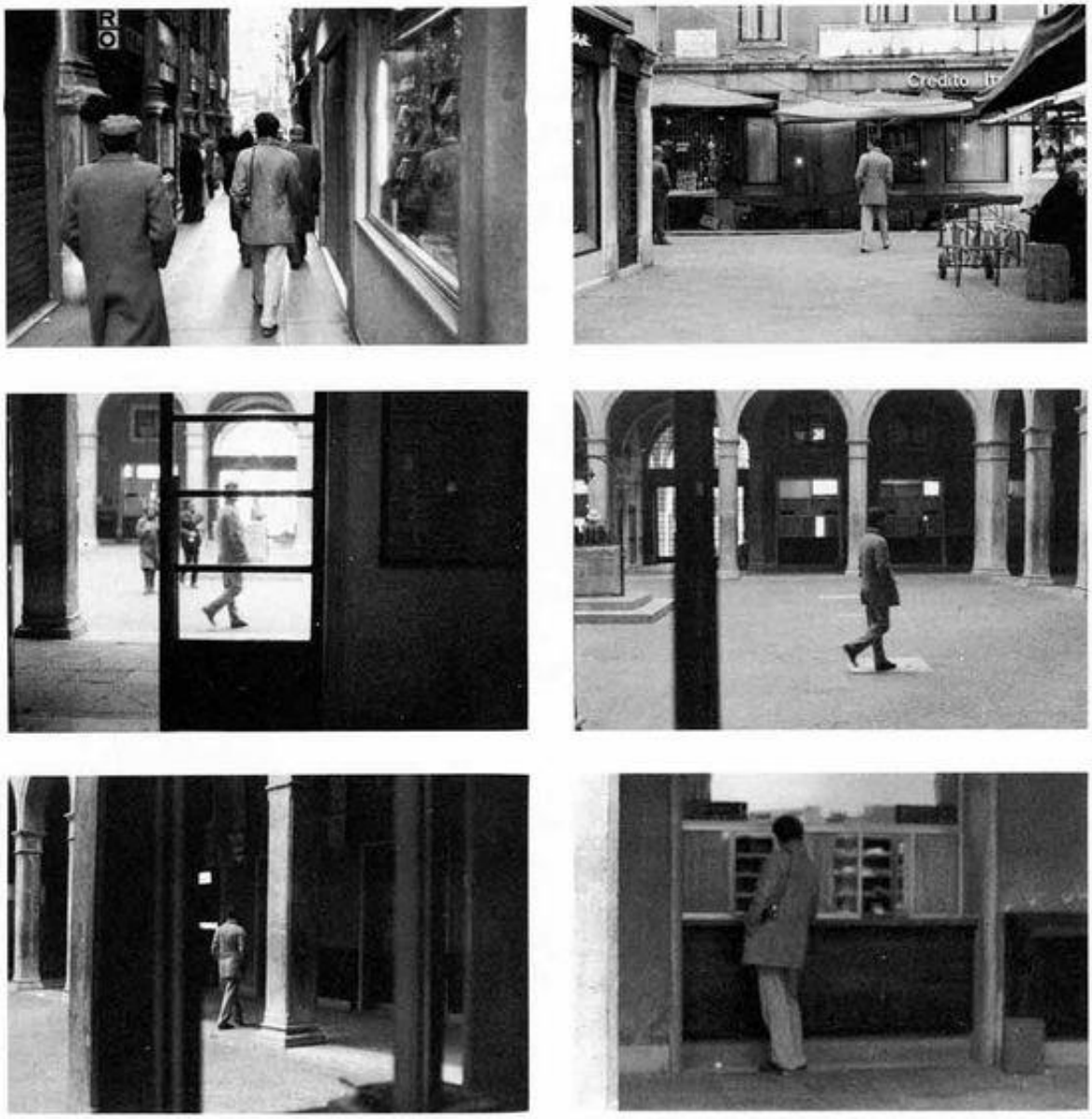

Fotografijos užduotis: sukurti seriją nuotraukų pasirinkta socialine tema.

42. Analoginė fotografija

Analoginė fotografija šiais technologijų laikais gali atrodyti daug sąnaudų reikalaujantis ir atgyvenęs užsiėmimas, bet išties tai puikus būdas įvaldyti fotografiją. Kiekvieną nuotrauką reikia apgalvoti, parinkti tinkamus nustatymus. Nėra galimybės iškart pamatyti, kaip pavyko. Tai sąmoningumo reikalaujantis kelias, kurio rezultatai gali nustebinti.

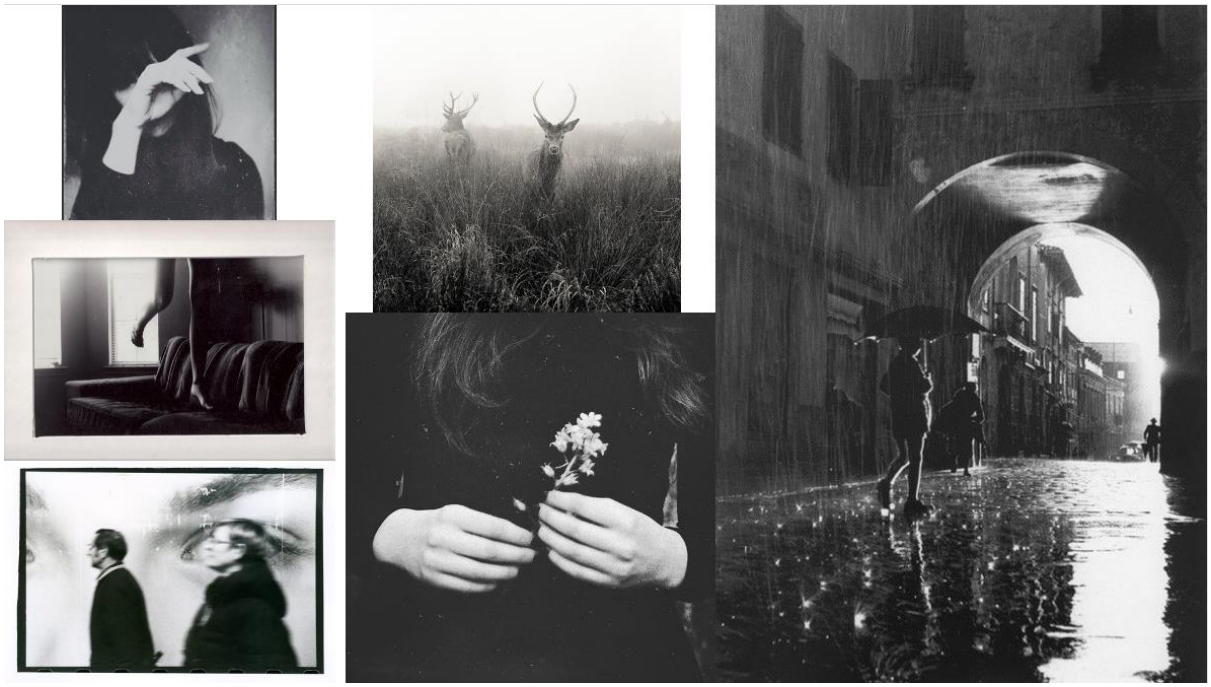

Priklausomai nuo pasirinktos juostos gausite skirtingą nuotraukos koloritą. Spalvos, fotografuojant su juosta, kurs nostalgišką nuotaiką, nebereikės jų koreguoti.

Fotografijos užduotis: išmėginti fotografavimą juostiniu fotoaparatu.

Visos naudotos nuotraukos iš tinklapio: www.pinterest.com

Parengė Gabrielė Morta Vilkė,
Lietuvos mokinių nefomaliojo švitimo centro metodininkė